

WERINON

Historische Kring • Nederhorst den Berg

— Mei 2013 • Nummer 84 —

Historische Kring Nederhorst den Berg

Bestuur

<i>Voorzitter</i>	J.E. Jansen, Dammerweg 15E 1394 GJ NdB, tel. 0294-254152
<i>Vice-voorzitter</i>	H.J. Veldhuisen, J. van Ruysdaelstraat 1 1394 GH NdB, tel. 0294-253231
<i>Secretaris</i>	A.M.E. Baar, Torenweg 9 1394 EA NdB, tel. 0294-251804
<i>Penningmeester</i>	C. Schoordijk-Snoek, Vincent van Goghstraat 6 1394 EC NdB, tel. 0294-253119
<i>Ledenadministratie</i>	M. Overmars, Turfstekerslaan 4 1394 KZ NdB, tel. 0294-254643
<i>Leden</i>	A.C.M. Kuijs, Kooikerboog 3 1394 ND NdB, tel. 0294-253443

Redactie

G.J.M. Baar, Zoddeland 26
1394 KR NdB, tel. 0294-254368

T. Griffioen, Kuijerp pad 6
1394 DA NdB, tel. 0294-254106

Th.G. Cozijn, Hinderdam 17
1394 JB NdB, tel. 0294-254492

Computerassistentie

Theo van der Zee, Voorstraat 25
1394 CT NdB, tel. 0294-254515

Web-beheer/webmaster

J.P.B. Nagel, Eilandseweg 18
1394 JG NdB, 0294-251309

Lidmaatschap

€ 17,50 en € 22,50 buiten Nederhorst den Berg,
per persoon per jaar, incl. Werinon.
bankreknr. 32.82.24.138 RABOBANK Nederhorst den Berg

Informatie en Documentatie

Donderdagavond van 19.30 tot 21.30 uur.
Sociaal Cultureel Centrum 'DE SPOT'
Blijklaan 1, Nederhorst den Berg

E-mail: HKND B

info@historischekring.nl
hkndb@hetnet.nl (secretariaat)

Internetadres

www.historischekring.nl

ISSN 1389-319X

Niets uit deze uitgave mag, op welke manier dan ook,
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder
schriftelijke toestemming van het bestuur.

Opgericht januari 1988 Jaargang 22 Mei 2013, Nummer 84

Inhoud

Van de redactie		2
Mededelingen en berichten		3
Van de kaart		
Openbare Lagere School Machineweg	<i>Ruud Verkaik</i>	8
Verkorte toelichting Willibrordtekst	<i>W. den Burger</i>	12
Een Raadsel in een Myserie	<i>Leo Wenneker</i>	15
Kort overzicht van de ontwikkeling van 'Goed Wonen' projecten	<i>L.M. Houtop</i>	17
Verzoekschrift	<i>Gerard Baar</i>	22
Eind jaren veertig	<i>Gerard Baar</i>	23
Stichting Nevofoon 30-8-1981	<i>Ben Hageman</i>	28
Wim Dubelaar (1936), telg uit een Overmeers bakkersgeslacht	<i>Gerard Baar</i>	29
Stilhorn (2)	<i>Gerard Baar</i>	34
Een Gouden Ring rond de Hinderdam		
De buitenplaatsen Koningslust en Hinderrust	<i>Els N.G. van Damme</i>	35

Van de redactie

Het voor u liggende nummer is in kleur en verschijnt derhalve uit kostenbesparende overwegingen voorlopig twee maal per jaar. Indien er zich bijzondere omstandigheden voordoen, spelen we daar na overleg met het bestuur natuurlijk op in.

Een voorwaarde voor de continuïteit van het uitkomen van ons blad is dat er iemand in de redactie bijkomt met wat geschiedkundige en journalistieke ervaring. Die man of vrouw wordt geacht artikelen te gaan schrijven over onderwerpen die bijvoorbeeld in ons archief in voldoende mate te vinden zijn. Degene die dit ziet zitten is van harte welkom. Het zal er dan hopelijk van komen dat de ouder wordende redactie opvolgers krijgt met even veel aardigheid in het beschrijven van het Bergse verleden als de huidige redactie. Bovendien zoekt het bestuur een nieuwe toegewijde secretaris. Ans Baar, die het meer dan twintig jaar doet, wil opgevolgd worden.

Op 19 oktober viert de HKN haar 25-jarig jubileum, bij de mededelingen vindt u hier meer informatie over. Houdt deze dag vrij! Het comité rekent op u. De heer Den Burger diende zijn beloofde artikel in over de verklaring van het randschrift aan de noordzijde van de Willibrordkerk. Leo Wenneker, die veertig jaar Latijn en Grieks doceerde, heeft op ons verzoek een commentaar geschreven. Ruud Verkaik beschrijft het 12½-jarig jubileum van de Openbare School aan de Machineweg. Een van de

foto's in dit nummer zal u verrassen! Leen Houtop stuurde het een en ander over de geschiedenis van de woningbouwvereniging 'Goed Wonen' in. Mevrouw Els Joosse gaat verder met haar gouden ring rond de Hinderdam. Dit keer is de buitenplaats 'Koningslust' aan de beurt. Gerard Baar roept beelden van de Reevaart op en maakte een samenvatting van een gefilmd interview met de Overmeerse oud-bakker Wim Dubelaar. In volgende uitgaven wil hij de geschiedenis van het Merwedekanaal eens naar voren halen nadat hij voor het volgende nummer wat over de Ballast hoopt op te nemen. De verhalen van kinderen of kleinkinderen van oud-medewerkers zijn welkom. Mocht u soms op of aanmerkingen hebben op de nieuwe uitvoering van de Werinon of over het aantal keren dat het gaat verschijnen, schroom dan niet het ons te laten weten.

De nieuwe opzet is onvermijdelijk vanwege de huisvesting in de Spot, waardoor de huurkosten per jaar flink zijn gestegen. Maar het resultaat op de Blijklaan is zodanig dat de verhuizing de moeite waard was. Kom eens kijken! Wij wensen u verder een goede zomer toe na deze lange winter! ■

Mogelijkheid tot inleveren van kopij voor Werinon Nr. 85 tot 30 oktober.

info@historischekring.nl

Mededelingen en berichten

NIEUWS VANUIT HET STREEKARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK

De Gooi- en Eemlander digitaal raadpleegbaar via de KB

De Gooi- en Eemlander is nu digitaal raadpleegbaar op de site van de Koninklijke Bibliotheek. U kunt alle jaargangen van 1871 tot 1950 doorzoeken. Voor het uitgebreide zoekscherm, gebruikt u de volgende link: <http://kranten.kb.nl/search>.

U kunt specificeren op periode, verspreidingsgebied, soort bericht, krantentitels en plaats van uitgave. Als u alleen in De Gooi- en Eemlander wilt zoeken, kiest u voor Selecteer titels onder Krantentitels. Vervolgens kunt u uit een lijst De Gooi- en Eemlander selecteren.

In het resultatenscherm, heeft u ook weer de mogelijkheid om verder te verfijnen. Elk resultaat kunt u op verschillende manieren bekijken: als artikel, als volledige pagina, als full text en als pdf. Zie hiervoor de symbooltjes achter de resultaten. Er is OCR (Optical Character Recognition) toegepast, zodat zoekwoorden gemarkeerd worden weergegeven.

Gemeentearchief Weesp digitaliseert foto's van straten

Het gemeentearchief Weesp is geruime tijd bezig met het digitaliseren van de fotocollectie. Wekelijks komen er nieuwe foto's bij. De foto's die geordend zijn op straatnaam van A tot en met G staan nu online. Het gaat om de straten "Achter 't Vosje" tot en met het "Grote Plein".

Nieuw archievenoverzicht gemeentearchief Weesp

Het gemeentearchief Weesp heeft een nieuw archievenoverzicht gepubliceerd.

Nu alle archieven van de stad en gemeente Weesp over de periode 1355 t/m 1988 en enkele particuliere archieven zijn geïnventariseerd, is het archievenoverzicht bijgewerkt.

Het overzicht geeft per rubriek weer welke archieven het gemeentearchief Weesp onder zijn beheer heeft. Archieven die nog niet geïnventariseerd zijn, worden gekenmerkt door de toevoeging "z.j." (zonder jaar). U kunt het archievenoverzicht downloaden via de website <http://www.gooienvechthistorisch.nl/nieuws/actueel-nieuws/nieuw-archievenoverzicht-gemeentearchief-weesp>

Archief Nederlandse Protestantenvbond (N.P.B.) Weesp geïnventariseerd

De inventarisatie van het archief van de Nederlandse Protestantenvbond (N.P.B.) afdeling Weesp en omstreken is afgerond. Door het teruglopende ledenaantal en de hoge onderhoudskosten heeft de N.P.B. het kerkgebouw, dat ook wel bekend staat als de "Van Houtenkerk", overgedragen aan Stadsherstel Amsterdam N.V.

Stadsherstel restaureerde dit monumentale pand. Vanwege de restauratie is het kerkgebouw leeggehaald door de leden van de N.P.B. Het archief is toen bij het gemeentearchief Weesp ondergebracht.

Hoewel de N.P.B. in 1880 is opgericht dateren de oudste stukken uit 1904. Dit zijn 128 bouwtekeningen van zowel het kerkgebouw als de voormalige Christelijke Bewaarschool. Tegenwoordig is in dat laatste pand de bibliotheek van Weesp gevestigd. Op de bouwtekeningen na, is er helaas weinig bewaard gebleven over de eerste 50 jaar van de vereniging. Wie meer wil weten over de geschiedenis van

de N.P.B. kan het boekje “Herinneringen bij 125 jaar Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB afdeling Weesp & Omstreken” uit de bibliotheek van het gemeente-archief Weesp raadplegen.

Overdracht archief Parochie Kortenhoef aan Streekarchief Hilversum

De parochie H. Antonius van Padua te Kortenhoef heeft haar archief in bewaring gegeven aan het Streekarchief Gooi en Vechtstreek. Kerkelijke archieven zijn een belangrijke bron voor historisch onderzoek. Zij geven de ontwikkeling van de parochies en kerkelijke gemeenten weer en ook van de bredere maatschappij.

Denk bijvoorbeeld aan de armenzorg, het onderwijs en de jeugdzorg die ook geregeld werden vanuit de kerk. Zo bevinden zich in dit archief stukken over de bouw van een fröbelschool (kleuterschool) in het Sint Lambertushuis uit 1935-1936. De kerk liep hiermee vooruit op de Kleuteronderwijswet die pas in 1955 tot stand kwam. Ook documenteert het archief de vele schenkingen en legaten door leden van de kerk en dopen, huwelijken en overlijden. Voor bijvoorbeeld stamboomonderzoekers is dit waardevolle informatie. De bewerking en ontsluiting van het archief is een grote klus geweest. Het hele proces is voorspoedig verlopen dankzij de enorme inzet van de drie heren van de parochie J. Koster, J. Hesp en W. Voeten. Zij hebben 24 maandagochtenden in de studiezaal van het Streekarchief aan de klus besteed. De stukken moesten voor plaatsing in de archiefbewaarplaatsen eerst behandeld worden om de aangetroffen schimmel te bestrijden. Nu heeft het archief een goede en veilige plek gekregen in het depot van het Streekarchief.

Schenkingen

Jan van der Meer

- SC Nederhorst bescheiden.

Thimo Veenman

- Ansichtkaarten uit zijn archief.

Teus van de Kemp

- Foto's. Voetbalfoto's, foto's Horstermeer etc.

Ben Hageman

- LP Orkest Prelaz, titel: Nederhorst den Berg 5.

Anne Fortuin

- Fotomap gereformeerde kerk etc.

Constance Clever

- Informatie over de RWZI Horstermeer.

Willem Breitsma

- Nederhorstgegevens.

Henny Pos

- Medaille zomerspektakel ± 1985
- Poëzie diversen Martha van Wichen- Schol
- Foto notabelen in Jeugdgebouw ±1975
- Foto's modeshow Brinkers

Nieuwe informatie ontwikkeling stuifduin Nederhorst den Berg

Anton Cruysheer

In het licht hiervan is het wellicht aardig kennis te nemen van het artikel *'Een Laats-Weichselien duin en archeologische vondsten in de Nieuwe Keverdijksche Polder'* (via deze link te lezen: <http://independent.academia.edu/Naerdincklant> in de thema uitgave over de middeleeuwse veenontginningen (vanaf blz. 23). Hierin treft u informatie aan over een hoeveelheid opgestoven duinenrijen, waarover hij in een eerdere Werinon heeft geschreven.

ACTIVITEITEN

24 Mei - Excursie naar Museum Vredegoed Tienhoven/Oud Maarsseveen [op inschrijving]

De expositie in de tot museum ingerichte monumentale boerderij Vredegoed geeft een goed beeld van het leven en werken rond 1900 in de dorpen Tienhoven en Oud Maarsseveen en het veengebied rondom. De grondlegger van het museum oud postbode Theo Schouten is onze gids.

In het museum is ook een prachtige expositie te zien over de industriële bedrijvigheid in de 19de en 20ste eeuw langs Vecht en kanaal. Aanmelden kan via e-mail: ansbaar@gmail.com.

25 mei - Beleef Wijdmeren. Feestelijke promotie van acht recreatieve routes

De gemeente Wijdmeren heeft er acht aantrekkelijke fiets-, wandel vaar- en kano-routes bij gekregen. Deze 'Beleef Wijdmeren'-routes leiden recreanten langs vele highlights van 's-Graveland, Loosdrecht, Kortenhoef, Ankeveen en Nederhorst den Berg. Langs de routes staan in totaal 108 bordjes met QR-codes die informatie geven over landschap, water, historie, monumenten, kunstschilders, streekproducten en kinderactiviteiten. Met een smartphone en app voor

QR kunnen recreanten de QR info scannen voor meer informatie over de bijzondere routepunten.

Aandacht voor de routes 25 mei!

Op zaterdag 25 mei worden de acht 'Beleef Wijdmeren'-routes feestelijk onder de aandacht gebracht. Veel historische en culturele instellingen, kerken, monumenten en horeca zijn geopend om alle geïnteresseerden te ontvangen en bieden speciaal voor deze dag een activiteit aan. Elk bezoekpunt is te herkennen aan de Beleef Wijdmeren vlag. De tijden en locaties zijn te vinden op de website van de regionale VVV: www.gooivecht.nl.

De dag start om 11.00 uur op het marktterrein in Ankeveen met de officiële opening van de QR-routes en de presentatie van de nieuwe uitgave van het boekje 'Fietsen en wandelen door de historie van Wijdmeren'. Dit nieuwe boekje, gemaakt in samenwerking met de Historische Kringen in Wijdmeren, bevat historische informatie, een overzichtskaart met de historische 'HotSpots' in Wijdmeren en de QR-routepunten in de gemeente.

De boekjes zijn daarna te koop voor € 2,50 bij • Brasserie het Spiegelhuys, Dammerweg 3. • Passieflora Bloembinderij, Vaartweg 1. • Restaurant de Herberg, Vreelandseweg 1 en in de bibliotheek aan de Blijklaan nummer 1.

12 oktober - TVE-Open Dag

In het kader van het 25-jarig jubileum van de Historische Kring wordt de Open Dag van de Stichting Tussen Vecht en Eem [TVE] dit jaar op 12 oktober gehouden in Nederhorst den Berg. Voor het organiseren van deze dag, gericht op de lokale

activiteiten, is een programma commissie gevormd, waarin Ans Baar, Jaap Jansen en Herman Veldhuisen zitting hebben. Daarnaast werken Claudette en Gerard Baar als gastredacteuren mee aan een speciale editie van het Tijdschrift van TVE, toegespitst op de geschiedenis van ons dorp.

19 oktober - Viering 25-jarig jubileum

Voor het vieren van het lustrum van de Historische Kring is de keus gevallen op zaterdag 19 oktober. De jubileumcommissie, bestaande uit Ton Kuijs (coördinator), An Versloot en Cees Stalenhoef, is druk doende met de opzet van een dagvullend programma. Henk Tesink heeft zich om persoonlijke redenen teruggetrokken uit de feestcommissie. We houden u van de voortgang op de hoogte.

2 november - Symposium Katholiek & Protestant

Als afsluiting van het TVE-onderzoeksproject Katholiek & Protestant 1550-1800 is er op 2 november een symposium in de Willibrordkerk, de plek van Liudger en de oudste kerk van dit gebied. Tevens zal dan het boek Katholiek & Protestant ten doop worden gehouden. Twee leden van onze kring waren prominent betrokken bij dit project: Els Joosse-van Damme en Jan Baar.

Meer informatie

Voor actuele informatie over de activiteiten verwijzen wij u naar de website www.historischekring.nl.

Project “Beleef Wijdemeren” Hilversum, 18 maart 2013

Leerlingen Comenius College maken basisschool kinderen wegwijs in gemeente Wijdemeren

Marieke Zwaan, coördinator Maatschappelijke Stage en Projectleidster QR-code route Comenius College Hilversum

Op woensdag 3 april aanvang 13.30 uur wordt het project “Beleef Wijdemeren educatief” afgesloten waar 87 leerlingen van 3 havo van het Comenius College hard aan hebben gewerkt. De leerlingen hebben in 8 weken een educatieve routefolder met vragen en opdrachten gemaakt voor kinderen.

De routefolders zijn gemaakt door jongeren om informatie te geven over historie, recreatie en kunst aan kinderen. De leerlingen hebben in de folder vragen en opdrachten verwerkt om de routes aantrekkelijk te maken. Deze vragen en opdrachten gaan over het landschap, de historie of over de informatie die is verwerkt in de QR code bordjes langs de routes.

De wethouder van Wijdemeren, Joost Boermans, heeft het project 28 februari jl. geopend en zal op 3 april de routefolders in ontvangst nemen. De leerlingen hebben zich voor deze eindpresentatie goed voorbereid en ook de leden van de historische kringen en kunstateliers zijn hiervoor uitgenodigd.

Het project is in het kader van omgevingseducatie in Comenius College uren (cc-uren) gegoten, en een gedeelte van deze uren zijn voor de Maatschappelijke Stage. Het project sluit aan op de beleevingsroutes die in Wijdemeren zijn ontwikkeld. Deze bestaande routes zijn met

QR-code-bordjes verrijkt om langs deze routes informatie te geven over streekproducten, kinderactiviteiten, kunstschilders en historie van monumenten.

De folders worden nog verder uitgewerkt en de meest originele komen on-line te staan bij het Regionale Bureau voor Recreatie en Toerisme Gooi & Vecht. De gedrukte vorm wordt ingezet bij de promotie van de routes op 25 mei a.s. wanneer de QR-routes officieel geopend worden. Deze folders zijn te zien op de speciale promotiestands. Daar kunt u de miniroute folders bekijken. Deze mini routefolder bevat per folder leuke opdrachten en vragen.

Fototentoonstelling

Op zaterdag 18 mei wordt 's avonds om 16.30 een fototentoonstelling geopend in de kantine van het nieuwe sportcomplex van VV Nederhorst.

Deze is tot stand gekomen door Teus van de Kemp en Cees van Huisstede in samenwerking met de HKN. Naast foto's uit een ver voetbalverleden zijn er beelden te zien van mensen, bedrijven en oude verdwenen panden uit heel Nederhorst den Berg.

De Openingstijden van de fototentoonstelling zijn: Za 18/5, 16.30 uur tot sluit.

Zo 19/5 en Ma 20/5: 10.00 tot 16.00 uur.
Di 21/5, Wo 22/5 en Do 23/5: 19.00 tot 22.00 uur.

Het is beslist de moeite waard, temeer daar u dan gelijk een indruk krijgt van het prachtige gebouw. Vanuit de kantine kijkt u ver de omgeving in, vanzelfsprekend eerst op het kunstgrasveld, waarop de club tot in de verre toekomst haar wedstrijden hoopt te spelen. Een aanrader!

Jaarvergadering, aangevuld met een lezing over boerderijen in het Groene Hart

Na de sluiting van die vergadering op 8 maart gaf de heer Piet den Hertog de aanwezigende inzage in de problemen die in dit uitgestrekte gebied opduiken rond boerderijen met historische waarde voor het nageslacht. Interessant vanwege het feit dat 2013 is uitgeroepen tot het jaar van de boerderij.

Alle landelijke boerderijstichtingen bundelen hun activiteiten om zich sterker te profileren. De Boerderijen Stichting Utrecht kiest daarnaast ieder jaar een karakteristieke hoeve uit tot boerderij van het jaar. Een Gedeputeerde metselt dan een gevelsteen in en overhandigt de uitverkorene naast een oorkonde bovendien een aquarel van zijn pand.

Doel van dit alles is dat ondanks de vele bedrijfsbeëindigingen in de boerensector dit agrarisch erfgoed op het platteland behouden blijft. De stichting wil kost wat kost voorkomen dat het dezelfde kant opgaat als de molens bij de opkomst van de stoomgemalen. Tussen 1890 en 1910 is 90% van de landschapsbepalende watermolens afgebroken. Dankzij een handvol voorvechters kunnen we van degenen die gespaard bleven nog dagelijks genieten. ■

Van de kaart

Ruud Verkaik

Openbare Lagere School Machineweg

Er zijn heel wat jaren van overleg geweest tussen het gemeentebestuur en de inwoners van de Horstermeerpolder om te komen tot de oprichting van een Openbare Lagere school. In 1928 koopt de gemeente een perceel grond gelegen aan de Machineweg Sectie C nummer 1460 van Pieter Waterdrinker voor de prijs van fl. 750,-.

De grond wordt gekocht vanwege de gunstige ligging, het is er erg rustig, er is weinig of geen bebouwing en hierdoor uitstekend geschikt voor het oprichten van een school met onderwijzerswoning. Een ander bijkomend voordeel is: het ligt centraal in de polder.

Architect Oskam uit Driebergen krijgt de opdracht voor het ontwerpen van een school met onderwijzerswoning. Aannemer C. Roozendaal uit Hilversum is de laagste inschrijver voor het bouwen van de school met onderwijzerswoning. Hij krijgt dan ook de opdracht en mag het geheel voor fl. 18.480,- uitvoeren. De verdere inrichting zoals schoolbanken, schrijfbenodigdheden, schoolborden en platen komen op een totaal van fl. 1.050,50.

De Openbare school.

In 1934 wordt er op het er naast gelegen perceel het verenigingsgebouw van de Hervormde Kerk, Elim geopend.

De plaatselijke smid Reijtenbach van de Overmeerseweg mag de kachels leveren. Op 22 maart, er staan dan 56 leerlingen inge-

schreven, vindt de officiële opening plaats. Egbert Kremer, 31 jaar oud en geboren in Weststellingwerf in Friesland, wordt benoemd tot hoofdonderwijzer van de school in de Horstermeer. De 18 jarige Jannetje Jansje van Ee wordt aangesteld om de school, volgens de daarvoor opgestelde regels, schoon te houden.

Na 35 jaar gaat meester Kremer met pensioen en volgt J.M. Schols hem op. Enkele keren per jaar is er een soort open dag op de school. Deze dag wordt druk bezocht door oudere inwoners van de polder, ook jonge mensen zonder kinderen bezoeken de school. Zij vieren dan samen met de kinderen van de school Sint Nicolaas en het Paasfeest. Verder wordt de school o.a. ook gebruikt voor het geven van land en tuinbouw cursussen, menig

Openbare school op het Achterdorp. Het aantal kinderen dat deze school bezoekt is gedaald van 49 naar 10 leerlingen, waarvan er twee kinderen van het hoofd der school zijn.

Het voorstel van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad is dan ook om de school op het Achterdorp met ingang van 1 januari 1930 op te heffen. Aan het hoofd der school meester A.J. Middag, onderwijzeres Mej. P.M. van Rij, de onderwijzers in handwerken Mej. Reeskamp en aan de schoonmaakster Mej. A. van Grieken wordt eervol ontslag verleend.

In de oorlogsjaren heeft de school aan de Machineweg, net als alle inwoners van de polder, last gehad van het hoge water. Eerst van de inundatie in 1940 en daarna in 1945 vanwege het moedwillig

tuinder heeft hier zijn papieren gehaald. De opening van de school in de Horstermeerpolder heeft grote gevolgen voor de

onder water zetten door de Duitsers. De schade in 1940 bleef binnen de perken, alleen de leermiddelen raakten onbruikbaar.

1e rij, zittend, vlnr: 1. ... Nieuwendijk, 2. Henk Franssen, 3. Gem. Secr. J. Krol, 4. Hr. Ooster (vader van mw. Kremer), 5. Jannij Kremer, 6. Mevr. Kremer, 7. Meester Kremer, 8. Onderwijsinspecteur, 9. Minnie Kremer, 10. Mevr. Kremer sr ?, 11. Mevr. Van Paaschen ?, 12. Meester Van Paaschen. **2e rij, staand, vlnr:** 1. ?, 2. Dirk Pronk, 3. Henk Lagerweij, 4. Mevr. Lagerweij, 5. Gijs Brouwer, 6. Mevr. Brouwer, 7. Piet Pronk, 8. Mevr. Pronk, 9. Bernard Hiemstra, 10. Mevr. Strijbis, 11. Mevr. Smit, 12. Floris Smit, 13. Mevr. Dolman, 14. ?, 15. Alie Struiwig, 16. Greetje Pronk, 17. Marij Hofstra,

Daarentegen is de schade in 1945 vele malen groter, het gebouw staat net als de hele polder ruim twee meter onder water. De totale schade aan school en de onderwijzerswoning wordt geschat op ruim fl. 5.000,-.

De plaatselijke schilder Wieman van de Dammerweg mag voor fl. 500,- het schilderwerk doen,

de Gebr. de Geus krijgen onder andere de opdracht het hekwerk te repareren.

In 1952 besluit de gemeenteraad om een rijwielstalling te laten bouwen voor twintig fietsen, dit is nodig omdat er steeds meer kinderen op de fiets naar school komen. Gelijktijdig komt er een opslagplaats voor brandstof. De

18. Ennelien Heemskerk, 19. Hea Hofstra, 20. Ien Hiemstra, 21. Geertje Strijbis, 22. Mevr. De Leeuw en twee kinderen.
3e rij, staand, vlnr: 1. Klaas Veenendaal, 2. Thea Smit, 3. Mevr. Marsman, 4. Jan Marsman, 5. Meester Kalter, 6. Els Verkaik, 7. Mevr. Struiwig, 8. Marie Verkaik, 9. Dominee Van Zorge, 10. Meester Van Schaik, 11. Hr. Voorn, 12. Juffrouw Van Basten, 13. ... Westbroek, 14. Mevr. (W-es!) Veenendaal, 15. Mevr. Hofstra, 16. Corrie de Leeuw.

Gebr. de Geus, die hun bedrijf er tegenover hebben, mogen dit voor de prijs van fl. 2.250,- uitvoeren.

Gebrek aan leerlingen is er de oorzaak van dat de school in de polder geen toekomst meer heeft. Een verzoek aan burgemeester en wethouders van de gemeente om een school in

Overmeer Noord te stichten wordt dan ook gehonoreerd. Op 29 augustus 1968 vind de officiële opening van de Meester Kremer school aan de Reigerlaan plaats.

De school aan de Machineweg wordt verkocht en na een grondige verbouwing in gebruik genomen als geluidsstudio. ■

*De foto is genomen n.a.v. het 12½ jarig jubileum van Meester Kremer.
 Foto herkomst: F. Smit.*

Verkorte toelichting Willibrordtekst

W. den Burger

n.a.v. lezing – 4 februari 2013

†:OVI·PETIT·h̄AC·ĀVLAPETATELBURGĀFORESĀLVĀ.

ET PEĀNVLVSINTRETn

De lezing bevatte de nodige achtergrondinformatie die duidelijk moest maken waar een eventuele vertaling van de tekst betrekking op heeft. In dit geval was vertaling niet genoeg als niet duidelijk gemaakt kon worden waar b.v. de “verstoring” uit bestond.

Hieronder vindt u de belangrijkste stappen die gezet zijn om de tekst leesbaar en begrijpelijk te maken, in de volgorde van de lezing. Het onderdeel tekstverklaring begon met de complete

tekst zoals deze door een van de vorige onderzoekers is uitgetekend. Voor de leesbaarheid werd deze tekst in tweeën geknipt en in zijn geheel horizontaal afgebeeld.

†:OVI·PETIT·h̄AC·ĀVLAPETATELBURGĀFORESĀLVĀ.

ET PEĀNVLVSINTRETn

+ QUI . PETIT . h̄AC . ĀVLĀ PETAT ELBURGĀ FORE SĀLVĀ
ET PEĀnULLES INTERET n

Bij het over overtekenen van de tekst is destijds de letter **a** in het woord PETAT als een kleine

letter overgenomen, maar ook dit moet een hoofdletter **Ā** met streepje zijn.

+ QUI . PETIT . h̄AC . ĀVLĀ PETĀT ELBURGĀ FORE SĀLVĀ
ET PEĀnULLES INTERET n

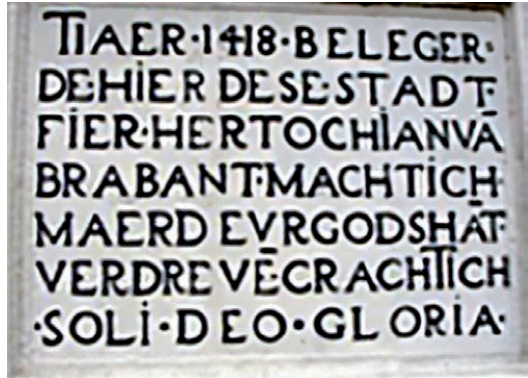
Daarna heb ik gewezen op de drie kleine letters die in de tekst overblijven: **i h n** waarvoor ik tot op heden geen verklaring heb

kunnen vinden. De direct goed herkenbare woorden **PETIT** en **PETAT** zijn vervoegingen van het werkwoord “**petre**”.

Dat betekent: proberen, verzoe-
ken, trachten, een woord dat we
nog herkennen in het woord pe-
titie. **PETIT** staat hier dan voor:
probeert (enkelvoud) en **PETAT**
voor: wil gaan proberen.

De **Ā** in de tekst zijn een manier
van afkorten die tot in de 17^e
eeuw nog werd gebruikt, als
voorbeeld dient een herden-
kingssteen uit Dordrecht uit het
begin van de 15^e eeuw waar op
een drietal plaatsen een letter **N**
is weggelaten achter een letter
waarboven een streepje is ge-
plaatst.

Omdat de tekst begint met een
+ en eindigt met een **n** heb ik
achter elke **Ā** een **n** toegevoegd,
waarna deze tekst ontstaat:

+ QUI . PETĪT . hĀnC. ĀnVLĀn PETĀnT ELBURGĀn FORE SĀLVĀn
ET PEĀn nULLES INTERET n

Door deze toevoeging begint
een leesbare tekst te ontstaan, het
woord **AULA** dat door iedereen
is gelezen als “kerk”, wordt nu
ANULAN, verstoren, verhinde-
ren of annuleren.

In het tweede deel van de eerste
zin blijven punten tussen de
woorden achterwege en omdat
iemand er ooit voor gekozen
heeft de woorden af te breken als
FORE SAN LUAN en ieder-

een hem daarin gevolgd is bleef
ook dit deel van de tekst een
raadsel. Ik breek deze twee
woorden anders af en lees dan
FORES ANLUAN waarna ik
er ten slotte op wijs dat de woor-
den **ANULAN** en **ANLUAN**
het zelfde zijn maar waarbij twee
letters zijn omgedraaid.

Een andere verklaring voor een
woord **ANLUAN** is niet te vin-
den.

ĀVĀ.

ĀVĀ

+ QUI . PETĪT . hĀnC. ĀnULĀn PETĀnT ELBURGĀn FORES ĀnULĀn
ET PEĀn nULLES INTERET n

Er is zodoende een leesbare tekst
ontstaan door: **1.** De afkorting
ongedaan te maken. **2.** Twee

woorden anders af te breken.
3. In het woord **ANLUAN** twee
letters om te draaien.

gevoegd. Dat hoeft niet heel veel later gebeurd te zijn, toen het succes van het dichtmetselen van deze poort was bewezen is er nog een tweede deel aan de tekst toegevoegd dat betrekking heeft op het zingen van niet stichtelijke liedjes in de kerk, veelal in de landstaal. Het afsluiten van de 1e zin met een punt en daarna de 2e zin met **ET** beginnen

Het eerste deel van de tekst laat zich dan als volgt vertalen:
Nu resteerde nog het tweede

WIE HIER TRACHT OF
WILLEN TRACHTEN
ELBURGA TE VERSTOREN
VINDEN DEZE POORT
AFGESLOTEN.

deel van de tekst, omdat het eerste deel nadrukkelijk wordt afgesloten met een punt, denk ik dat dit deel van de tekst later is toe-

duidt daarop. Toen kan ook de aanwijzing + **n** aangebracht zijn. Het woord **PEĀ**, dat met de toevoeging van een **n** **PEAN** wordt, laat zich vertalen als heidens gezang. Heel opmerkelijk is hierbij de dwarsstreep op de steel van de **P**, waardoor een omgekeerd kruis ontstaat (symbool van het onheilige) die bij de andere **P**'s ontbreekt.

De gehele vertaalde tekst luidt dan:

WIE HIER TRACHT OF WILLEN TRACHTEN ELBURGA TE VERSTOREN
VINDEN DEZE POORT AFGESLOTEN.

EN HEIDENS GEZANG ZIJN HIER BINNEN VERBODEN.

Dat er voor het woord Elburga geen Sinte staat is alleen maar te verklaren als het hier gaat om de grootmoeder van Liudger, ook de stand van de kerk wijst hierop (7 graden afwijking vanaf het Oosten) waardoor deze "gericht"

staat op de opkomende zon op de naamdag van Sinte Ethelburga, 5 april, naar wie zij is vernoemd. Het is hierdoor zeer aannemelijk dat zij in deze kerk begraven is. ■

Een Raadsel in een Mysterie

Leo Wenneker

Op vrijdagavond 8 februari ging ik met hoge verwachtingen naar de Bergplaats. Er zou een lezing worden gehouden door de heer W. den Burger over de Latijnse tekst op de noorderpoort van de Willibrordkerk.

Die tekst intrigeerde me al jaren. Sinds ik het boek *'De geschiedenis van Nederhorst den Berg'* door J. Krol, 1949, had gelezen, heeft die raadselachtige tekst mij nooit losgelaten. De lezing, met verhel-

derende lichtbeelden, bestond uit drie delen. Ik zal me beperken tot het tweede deel, waar de tekst ter sprake kwam. Krol gaat daar in zijn boek diep op in van blz. 109 tot 114. De tekst luidt als volgt:

†·OVI·PETIT·HANC·AVLAPETATELBVRGAM·FORE·SALVA.
ET·PER·EAM·NVLLVS·INTRET·N

QUI PETIT HANC AVLAM PETAT ELBVRGAM FORE SALVAM
ET PER EAM NVLLVS INTRET N...

De eerste regel staat verticaal aan de linkerkant van de poort, de tweede aan de bovenkant. Het zijn versregels, in een bepaald metrum. De inleider van die avond heeft dat niet opgemerkt, over het hoofd gezien of het niet van belang geacht. Maar het is wel belangrijk, want met zijn gissingen verstoort hij het metrum en komt er heel wat anders te staan.

Allereest de streepjes op de letters. Die geven afkortingen aan. Dat was toen bij iedereen bekend. Het streepje op de A van hAC duidt erop dat je hANC moet lezen. Het streepje op de A daarna geeft aan dat de V gebruik maakt van de A ervoor, om de

schrijver ruimte en tijd te besparen. Het streepje op de A van ELBVRGA betekent dat je een M moet toevoegen evenals achter de tweede A van SALVA; de L van SALVA leunt weer tegen de eerste A van dat woord.

Het is dus helemaal niet nodig en ook onjuist om voor AVLA, met de V tegen de A aan, AnVLAn te lezen. En zo hoeven ook de laatste woorden, getranscribeerd als FORE SALVAM, niet te worden opgevat als FORES AVLA, met streepjes op de beide A's. De inleider had een gedachte in zijn hoofd en die wilde hij in de tekst terugvinden, dus moest hij gaan toveren en goochelen. Hij vertelde ook nog dat de schrijver

een fout had gemaakt door ALVA i.p.v. AVLA aan te brengen. De inleider verbeterde dan ook die fout en keerde de L en de V om. Maar wie gaat hier nu in de fout? Kunt u het nog volgen, lieve lezer? Even volhouden. Het wordt nog erger.

Twee keer komt dus in de eerste regel het woord ANVLAN voor. Dat zou een Latijns woord zijn. Maar ik heb het in geen van mijn Latijnse woordenboeken kunnen vinden. En het zou moeten betekenen: verstoren,

verhinderen of annuleren. Maar het woord komt helemaal uit de koker van de inleider, uit drassige en moerassige grond, en dus is ook de betekenis louter fictie.

De tweede regel is onaf gebleven. Waarom? Daar kan alleen maar naar gegist worden. Na ET staat er PEA met een streepje door de stam van de P en een streepje op de A. Die P is de gebruikelijke afkorting voor PER en EA is gewoon EAM. Nu de vrije vertaling, die ik bijna helemaal ontleen aan Krol (blz. 113):

WIE DEZE KERK WIL BINNENGAAN BIDDE VOOR HET BEHOUD VAN ELBURGA / EN NIEMAND TREDE HIERDOOR BINNEN

Krol heeft werkelijk alles uit de kast gehaald om een bevredigende verklaring te vinden. Hij heeft voortreffelijk werk verricht op één punt na. Hij heeft een

poging gedaan om de tweede regel af te maken, zoals velen voor hem. Hij vult de regel aan met: NON CREDULUS. Dan luidt de vertaling:

EN NIEMAND TREDE DOOR HAAR BINNEN, DIE NIET GELOVIG IS.

CREDULUS betekent inderdaad 'gelovig', maar metrisch voldoet het niet. Want de E van CREDULUS is lang en hier is voor de metrieke van het vers een korte lettergreep vereist. Jammer.

Iemand met wie ik het bovengestane besprak vroeg me: "Kun je zelf niet proberen het vers aan te vullen?" "Nee", zei ik, "want die tekst is een raadsel in een mysterie, omgeven door wolken van nog meer onzekerheden, en daar kunnen wij niet in door-

dringen. Iedereen die dit onoplosbare probleem tracht op te lossen, moet uitgaan van de tekst zoals hij is en mag er niet een eigen gedachte in terugvinden die er niet in zit, zeker niet door de tekst te veranderen naar eigen inzichten. Dat strijdt met een wetenschappelijke instelling."

Ik had een heel andere uitleg van de tekst verwacht en ging daarom enigszins teleurgesteld terug naar huis. ■

Kort overzicht van de ontwikkeling van ‘Goed Wonen’ projecten

Zoals u in het vorige nummer al hebt kunnen lezen, heb ik bestanden en foto's uit het archief van de voormalige woningbouwvereniging Goed Wonen aan de HKN overgedragen. Hieronder volgt een toelichting over de bouw van nieuwe wijken waaraan wij meegewerkt hebben, verluchtigd met wat afbeeldingen.

L.M. Houtop
25-09-2012

Bestemmingsplan Blijkpolder, 1978

De zandwinning in het Blijkpoldergebied voor de toekomstige inrichting door de Amsterdamse Ballast Bagger en Grond BV.

Aan nieuwe woningen was grote behoefte in de gemeente. De realisering in het betreffende gebied strekte zich over een groot aantal jaren uit. De diepzandwinning in de Spiegel en Blijkpolder maakte een einde aan een

door vervening ontstaan landschap van water en legakkers. De Ballast begon in de Spiegelpolder, waarna door de doorbraak van het Ankeveensepad de plas haar huidige grootte kreeg.

Naast de nieuwe wijk legde de gemeente in samenwerking met de Ballast en de provincie een mooi recreatiegebied aan, waarin naar hartenlust gerecreëerd kan worden, te land en te water.

Zandzuiger in de Blijkpolder. Op de achtergrond links de Katholieke Kerk en rechts de watermolen op het Ankeveensepad.

In het plan Blijkpolder was de bouw van circa 360 woningen gepland, benevens een sporthal, welke er het eerst stond. Het nieuwe woongebied kwam te liggen tussen de kernen Overmeer en Nederhorst den Berg. Globaal met een verdeling van 55% woningwetwoningen, 30% premiewoningen en 15% vrije sectorwoningen. Het streven tot betaalbare woningen voor onze woningzoekenden te komen was de belangrijkste doelstelling achter dit plan.

Ogespoten bouwterrein, 1978

Doordat de ondergrond van de verveende Blijkpolder natuurlijk slap was, wisten we van tevoren dat het bouwrijp maken van het gebied extra aandacht zou vergen. Een voorbelasting met zand

moest zakkingen in de toekomst voorkomen. Zo gauw als maar kon spoot de Ballast een enorme hoeveelheid zand tot aan het geemaal op.

De rest voerde Ben Venneman uit met een eigen zandzuigertje, later legde hij ook de noodzakelijke dijk aan vanwege de verschillen in de waterstand tussen de Spiegel- en de Blijkpolder. Het zandpakket was bij het begin van de bouw voldoende ingeklonken, temeer daar er door economische omstandigheden wat vertraging ontstond. Na de voorbereidende werkzaamheden volgde de aanleg van riolering en wegen.

De tien woningen aan de Overmeerseweg van Goed Wonen ondergingen hetzelfde lot (de sloop) als de tien niet op de foto

zichtbare van St. Jozeph. De bewoners moesten allemaal gehuisvest worden. Ook de restanten van de betonnen inlaatduiker aan de Overmeerseweg viel onder de slopershamer. In droge tijden was die buis onmisbaar voor het inlaten van water uit de Reevaart om de Blijkpolder op peil te kunnen houden.

Woningbouwverenigingen

De woningwet van 1901 maakte het mogelijk dat verenigingen en stichtingen goedkoop geld konden lenen om te gaan bouwen in de niet-winst beogende sfeer. De eerste woningen van Nederhorst den Berg kwamen in 1922 tot stand aan de Overmeerseweg. Zij vormden met elkaar het zogeheten “Rode Dorp” vanwege de rode dakpannen. Het terrein van deze woningen lag circa 1,30 mtr. onder de weg. Uit kostenbesparing voor het ophogen waren de woningen zoveel mogelijk naar achteren geplaatst, op twee en twintig meter uit de weg. De vloer van de begane grond lag op circa 0,60 mtr. boven het maaiveld. Onder de buitenmuren stonde palen in een dubbele rij van twee meter, onder de binnenmuren een enkele rij.

Het waren de eerste woningwetwoningen, maar voorlopig ook de laatste. De oorlogstijd was een zwarte periode, de bouw van nieuwe huizen lag stil. Na de oorlog waren de bouwprojecten

Horn- en Kuijerpolder, Uiterdijksehof, naast de bovengenoemde Blijkpolder de grote projecten. Naast onze maatschappelijke functies oefenden wij in goede samenwerking in onze vrije tijd het bestuurswerk uit. De regelgeving werd in de volkshuisvesting steeds complexer en vroeg om meer bestuursleden. Het zelfstandige voortbestaan als kleine corporatie was op den duur niet meer haalbaar.

Het samengaan met een grotere corporatie bood meer kansen voor een verdere ontwikkeling van ons dorp.

Op de voorgrond bouw van de gestapelde laagbouw en rechts-achter de bouw van de premiewoningen. Op de achtergrond het bruggetje richting de Goog.

Uiterdijksehof in aanbouw, 1976. Nieuwbouw langs de Wethouder Bloklaan. Een project van sociale huurwoningen en vrije sectorwoningen.

Beide verenigingen zijn gefuseerd, Goed Wonen met Atrium, dat weer deel uitmaakte van de stichting de Alliantie Gooi en Vechtstreek. St. Jozeph fuseerde met Gooi en Omstreken uit Hilversum. Beide verenigingen hebben veel bijgedragen aan de woningontwikkeling van ons dorp.

Alle oud-bestuursleden kunnen met recht trots zijn op hetgeen zij in het verleden voor de ontwikkeling van het dorp hebben gedaan.

Opdrachtgever voor de eerste fase van het plan in 1981 was woningbouwvereniging Goed Wonen. Het gehele plan in de eerste fase bestond uit 78 woningen, bestaande uit 46 woningwet-woningen, 8 premie A- en 24 premie B-woningen en een zestal garages. Twee garages zijn in 1982 verbouwd tot vergaderruimte voor de vereniging. Een groot gedeelte van het plan was in eigendom van de Bagon B.V. (Maatschappij voor de ontwikkeling van bestemmingsplannen en ontroerend goed).

Daaruit volgde een samenwerking en afspraken tussen gemeente en de plaatselijke woningbouwverenigingen. Het ontwerp van de woningen in de eerste fase was van het Architectenbureau VDL uit Amsterdam.

De gesubsidieerde woningen werden de burgemeester en de woningbouwverenigingen toe in

overleg aan belangstellenden volgens het zgn. puntensysteem en met een verdeelsleutel over de negen gewestgemeenten uit het Gewest Gooi en Vechtstreek. De vrije sectorwoningen zijn door de BAGON B.V. gebouwd.

1989

In 1989 zijn door Wbv. Goed Wonen ongeveer op dezelfde plaats van het voormalige “Rode Dorp” 19 huurwoningen gebouwd. ■

Voorzijde van de 20 woningen van het Rode Dorp aan de Overmeerseweg.

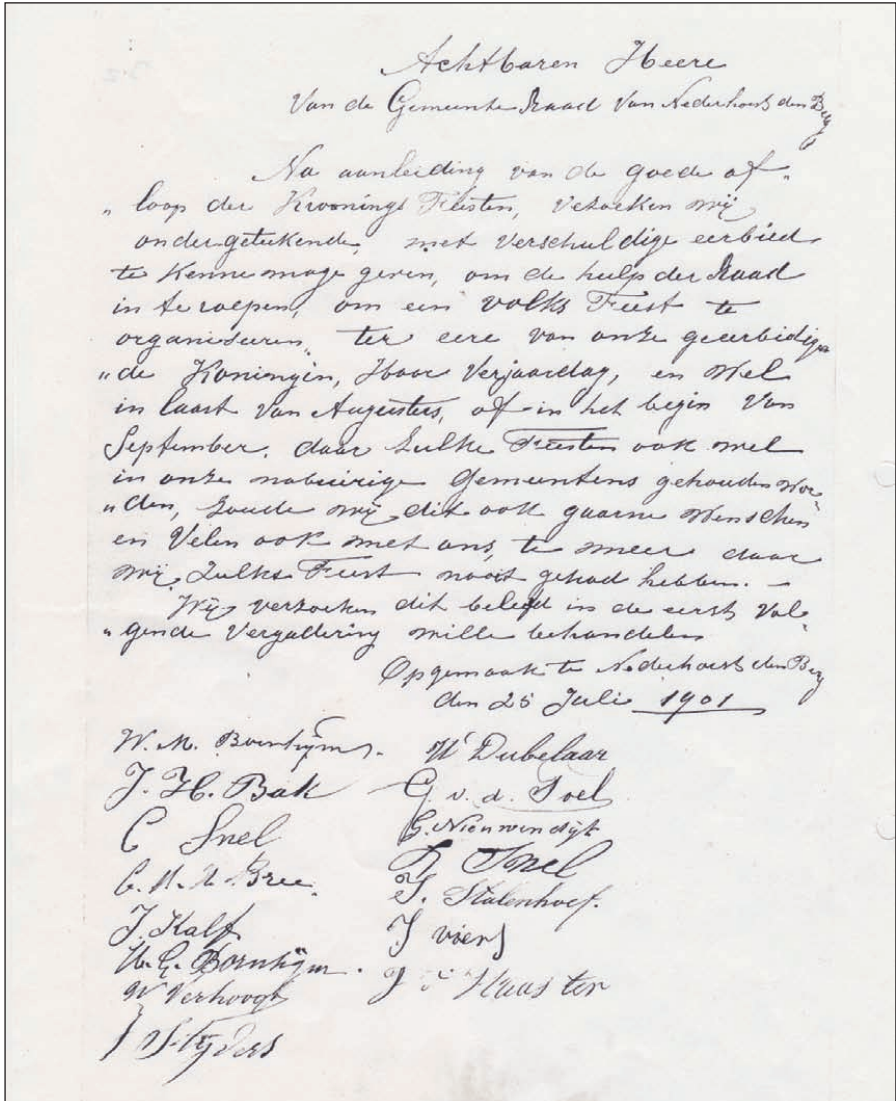
Op de voorgrond de tien voormalige woningen van Wbv. Goed Wonen. Daarnaast verschillende bedrijven zoals expeditiebedrijf Van Zomeren en constructie/smederij Den Bak en Scherpenhuijsen BV. Het zandpakket ligt in te klinken achter het voormalige “Rode Dorp”.

Verzoekschrift

Gerard Baar

De aanzet tot een vrijwel ononderbroken viering van koninginnedag in Nederhorst den Berg. Minstens drie bakkers ondertekenden mede het verzoek aan burgemeester Heierman. Te weten: W. Verhoogt, J. Stijvers en W. Dubelaar.

De redactie is in het bezit van foto's van het echtpaar Verhoogt, plus een korte levensbeschrijving. In de volgende Werinon meer. ■

Eind jaren veertig

Nederhorst den Berg ligt vredig bij te komen van de oorlog en de daaraan voorafgegane crisisjaren. De tijd heeft een aantal jaren stilgestaan. In Overmeer, dat aan de echte Vecht ligt, wordt een begin gemaakt met een hernieuwde start van de sociale woningbouw.

Gerard Baar

Het in 1924 gebouwde Rode Dorp had het spits afgebeten in de zorg voor betere huisvesting van regeringswege. De gemeente telt op het moment waarop de drie foto's uit de toren zijn genomen zo'n 120 onbewoonbaar verklaarde woningen. Er valt voor de heren bestuurders nog heel wat te verhapstukken voordat ze de bevolking van Nederhorst den Berg aan fatsoenlijk onderdak geholpen hebben.

Een bejaardenhuis is in geen velden of wegen te bekennen, opa's

en oma's wonen in bij hun kinderen, of andersom. De babyboomers liggen verspreid door het hele dorp in hun wiegjes of boxen te krijzen om aandacht. Moeders komen handen tekort omdat vaders lange dagen moeten maken in het kader van de wederopbouw.

Koken, boenen, luiers wringen met de hand, eten uit de tuin halen, mattenkloppen met de mattenklopper, het zijn zo maar een paar voorbeelden uit een waslijst aan alledaagse bezigheden.

De Spiegel- en de Blijkpolder zijn hier nog gescheiden door het Ankeveensepad. De Blijkpolder zal later ten prooi vallen aan de zucht naar goudgele korrels waardevol zand.

De stilte zou verstoord kunnen worden door het opgelucht ademen van een groot aantal moeders, die blij zijn dat ze een deel van hun kroost de komende uren aan de zorgen van meester Kalter (Warinschool), meneer Van Paasschen (School met den Bijbel) of zuster Cornela (St. Jozefschool) hebben kunnen toevertrouwen.

De Reevaart aan de zuidkant van de brug.

Wat verder weg, in de Horstermeer, zijn ze bij Meester Kremer

(Openbare School) in goede handen. Het zou ook kunnen dat koster Gerrit van Benschop na het luiden van het Angelus (want de foto's zijn genomen vanuit de toren van de RK kerk) met de maker mee naar boven is gegaan.

Een vrachtwagen van Van Zomeren, een enkele fietser en een voetganger zijn toevallig vereeuwigd. De Reevaart (rond 1630 gegraven om de vaartijd naar

Keulen te verkorten) spiegelt zich in “volle glorie” binnen de kom van het dorp, waarschijnlijk in de ochtendzon. Tegen de dijk aan de Slotlaankant liggen de ark van Jaap Pos en de aak van vrachtschipper Vossepoel.

Ik denk zelfs dat de boot van schipper Van der Meer erop te herkennen is. Naast vele andere werkzaamheden bracht die man in de Paasweek bijna overal een paar kruiwagens nieuw grind op het erf.

Als het zondag zou zijn komt over enkele uren de boot van Rederij Zwaag uit Amsterdam de foto binnenvaren en zal de brug open gaan. De jeugd wordt dan door vrolijke dagjesmensen getraakteerd, mits ze natuurlijk vriendelijk zwaaien. De afstand van de wallekant naar het schip is niet groot, zodat een zakje snoep meestal droog op de kaai belandt. De kinderen duiken er op af, na wat geduw en getrek heeft er eentje de buit binnen. Even later zitten ze lekker met z'n allen te smakken.

De brug (eigendom van de stad Utrecht) ligt in die jaren volop onder vuur. Brugwachter Jan Pouw en een deel van zijn gezin bedienen hem handmatig door aan een touw te trekken. Hij gaat meestal alleen open voor de pleziervaart, want de beroepsvaart maakt niet veel gebruik meer van de Reevaart. De schepen worden steeds groter en de vaart ondieper. Het vervoer over de

De Reevaart aan de noordkant van de brug.

weg zal langzamerhand de boventoon gaan voeren. Er zijn al mensen op het idee gekomen dat die in de wieg trappelende babyboomers over dertig jaar graag in een auto willen rijden. Bovendien gaat er op een bepaalde leeftijd niets boven het bezit van een eigen dak boven het hoofd. Om die ontwikkeling op te vangen liggen er al wat plannen van de provincie ter secretarie van het gemeentehuis.

Gedeputeerde Staten heeft een vaste brug voorgesteld en geven aan Utrecht en Nederhorst den Berg de raad afsluiting van de Reevaart aan te vragen bij Rijkswaterstaat. De stad Utrecht doet steeds moeilijker over het onder-

houd van de brug, ze heeft er geen enkel belang meer bij. Haar voorstel is hem nog één keer op te knappen, teneinde hem daarna met een bonus van fl. 5000,-, cadeau te doen aan de gemeente. B en W en de raad van Nederhorst den Berg prakkezeren er niet over, toekomstig onderhoud kan de gemeente gewoon niet opheosten. Ze eist fl. 140.000,- voor de aanleg van een vaste brug.

Brugwachter Jan Pouw wordt er bij gehaald en gevraagd naar het aantal schepen dat per week de

*Brugwachter
Jan Pouw.*

brug passeert. Hij komt tot ongeveer 10 boten. Mur uit Breukelen vaart twee keer langs, Vecht en Zaan uit Loenen aan de Vecht drie keer, benevens een paar zandschepen.

Zomers moet hij doordeweeks twintig maal per dag de brug ophalen, vijf weken lang. In die periode passeren er op zondag honderd vaartuigen, meest luxe motorjachten en zeilschepen.

Wanneer het regent hoeft hij echter beduidend minder in actie te komen! Pouw wordt verzocht exact te gaan tellen, bovendien moet hij de namen van de eigenaars noteren. Het tij is niet te keren Over een paar jaar zullen zware ijzeren balken er voor zorgen dat de brug nooit meer open gaat.

De Reevaart staat al op de nominatie dichtgespoten te worden. De ontwikkeling van het dorp heeft haar tot het kind van de rekening gemaakt. Onvermijdelijk, want de uitbreidingsplannen schreeuwen om verbeterde infrastructuur. In de ogen van een deel van de nu levende dorpsbewoners had dat nooit mogen gebeuren. Er is een gezegde *“als hadden komt is hebben te laat”*.

In dat jaar en de jaren na het maken van deze foto's stond bijna niemand stil bij de voorgenomen plannen. De vooruitgangsgedachte voerde de boventoon. De verpaupering moest kost wat kost een halt toegeeroepen worden.

In Overmeer bouwden de woningbouwverenigingen Goed Wonen (algemeen) en St. Jozef (RK) straat na straat. In de manier van het toewijzen van woningen kwam geen verandering, dat ging net als vroeger bij de Rode Buurt. De ene helft van de straat was voor de katholieken, de andere helft voor hervormden, gereformeerden en buitenkerkelijken.

Wie zich realiseert hoe Nederland na de oorlog uit de verf is gekomen op allerlei gebied moet erkennen dat het allemaal nog niet zo beroerd gegaan is. Ik wil afsluiten met een paar regels uit een gedicht van Jan Bak, zoon van Gerard Bak (wiens naam voor eeuwig is verbonden aan een door hem geschonken klok voor de R.K. kerk).

Jan behoorde tot het piepkleine deel van Bergers die, dankzij hun vaders financiële situatie, de gelegenheid kreeg via een studie een leven op te bouwen buiten het dorp. Hij heeft er echter wel iets aan overgehouden, heimwee naar de jaren van zijn jeugd. Daar helpt geen of juist wel een lieve moeder aan. Jans' afscheid in de eenmalige uitgave van "de Bergsche Post" in het jaar 1923 bevatte als onderdeel van een lang gedicht onder andere de volgende dichtregels:

[...] *Het Vaderhuis**, dat pralend,
 zich spieg'len in den
 Vechtstroom* laat
 en, als een sterrenlicht stralend,
 zijn kind'ren overal in jeugd-
 herinnering staat!

De eerste nieuwbouw na de oorlog aan de Vreelandseweg.

*Hij woonde in het huis met de naam Voordijk aan de Voorstraat, waarvan helemaal rechts een stukje te zien is op de foto van de noordzijde van de Reevaart (met de kerk op de heuvel).
 *Reevaart

Stichting Nevofoon 30-8-1981

Ben Hageman

Prelaz was het vaste orkest van het Internationaal Folkloristisch Danstheater, het enige professionele folklore dansgezelschap in ons land.

Foto's: Studio Wim Koen, Amsterdam.
Hoesontwerp: Lourens Schalekamp.
Opnameleider: Dick van der Meer, M.C. Studio's, Nederhorst den Berg. Stereo 1981/10, hakketoon.

SIC. Zelfs de Rolling Stones hebben een plaat opgenomen in Nederhorst den Berg, bij Bullit Sound (gevestigd in de voormalige Openbare School) aan de Machineweg.

hakketoon

Kant A

1. Jo jon (Armenie)	3.08
2. Invierita de la folead (Roemenie)	2.49
3. Drodemafedeti (Joesland)	3.38
4. Trei paroste de la botrova (Roemenie)	2.14
5. Hi mil'vaanen (Israël)	3.02
6. Pardón specat (Beergne) Piachi kofch Dinan pilan	4.46 19.57

Kant B

1. Ugeres (Hongarie) Uvegos (hoallati korshato) Verboting en czaritas	8.51
2. Garowin (Armenie)	2.47
3. Mili yten (Israël)	3.44
4. Da ana mora (Joesland)	3.13
5. Jos de Incepun din gradin (Roemenie)	2.22
6. Hobbé yvanta, mast ilacul (Roemenie)	2.05 23.02

hakketoon

Wim Dubelaar (1936), telg uit een Overmeers bakkersgeslacht (1)

Hij blijft zolang hij leeft bakker in hart en nieren. Zijn ouders waren de bij elkaar om de hoek geboren Jan Dubelaar en Greta Versteeg.

Gerard Baar

De vader van Jan (Wims' opa), die Willem heette, bakte zijn brood in de voormalige brouwerij 't Lam aan de Vreelandseweg, evenals de vader van Wim. Zijn opa Versteeg heeft heel kort een winkeltje gehad in het huis waar Bert Snel (van de ijsclub) nu woont, aan het eind van de Overmeerseweg. Volgens Wim moet daar ergens boven een raam heel vaag het woord 'comestibles' te vinden zijn. Zijn tante Ger Versteeg, een bekende Overmeerse, heeft er tot aan haar dood gewoond. Zij kreeg een pauselijke onderscheiding voor het veertig jaar lang schoonmaken van de kerk. Op de later door Blankevoort uitgezogen Nes boerde Jan van de Nes (Dubelaar), een broer van zijn opa Willem. De stichter van wasserij 'de Helling', aan de overkant van de Vecht bij Overmeer, was ook een broer van opa Dubelaar. Zodoende is de naam Dubelaar niet weg te denken uit Overmeer en omgeving.

Wim zag als eerstgeborene het levenslicht in de al jaren geleden afgebroken Brouwerij 't Lam. Zijn eerste herinneringen gaan terug tot het begin van de oorlog. Het gezin, pas verblijdt met zijn zus Truus, moest mee naar

veiliger oorden, omdat de waterlinie in werking was gezet. Een auto van Vecht en Dijk bracht hen naar Crailoo, vanwaar de trein vol Bergers richting Noord-Holland vertrok.

Onderweg maakten de reizigers een paar bange minuten door, omdat een vliegtuig probeerde de trein te bombarderen. De familie Dubelaar kwam in Wog-

Gerard Roukens met de hondenkar. Wim heeft geen foto van zijn opa Willem met zo'n trekhond. Hij vindt dat wel jammer, daarom deze van een collega bakker uit Overmeer.

*Opa Willem
Dubelaar met paard
en wagen bij het
huis van tante Ger
op de driesprong.*

num terecht, waar vader Jan vrijwel meteen aan het werk moest bij de plaatselijke bakker die hem en zijn gezin onderdak verschaft. Een paar honderd extra monden vroegen tijdens die veertien dagen durende evacuatie om brood. Terug in Nederhorst den Berg hernam het dagelijkse leven zijn loop. De laatste twee jaar van de oorlog nam de schaarste aan goederen toe. Een bakker had echter altijd wel wat te ruilen om aan de twee belangrijkste dagelijkse benodigdheden te komen, te weten lucifers en zeep.

*Vader Jan Dubelaar
bij zijn bakkerij,
gevestigd in de voor-
malige brouwerij
't Lam'.*

Roggebrood diende als ruilmiddel tegen kolen, die nou eenmaal onmisbaar waren voor het bakken van brood.

Wim werkte al vroeg aan zijn conditie, want zes keer per dag liep hij van Overmeer naar het dorp. Dat kwam omdat hij als misdienaar na het misdienen weer terug naar huis ging om te eten. In zijn jeugd moest namelijk iedere katholiek nuchter naar de kerk, later stond de clerus pas het drinken van water toe. Hij bewaart over het algemeen goede herinneringen aan die jaren.

Zijn Jozefschooltijd kende een paar donkere momenten. Juffrouw Van Emmerik (een andere dan die van de School met den Bijbel) trok je aan de oren en sloeg met een latje. Wim raakt nog hevig verontwaardigd bij het vallen van de naam van zuster Jozef. Nonnen kunnen geen goed meer bij hem doen sinds een traumatisch voorval op de

lagere school. De speelplaats had een jongenskant (zand) en een betegelde meisjeskant. Onder het speelkwartier zwaaide hij in de knikkertijd (eind oktober) per ongeluk met zijn knikkerzak tegen het hoofd van een meisje, dat op haar eigen helft aan het spelen was.

De hel brak los, het kind stond waarschijnlijk wat hoger op de maatschappelijke ladder in de beleving van de hoofdzuster. Op het St. Nicolaasfeest in het Parochiehuis riep de Sint hem naar voren. De Goedheiligman nam Wim opnieuw stevig onderhanden over dat voorval, waarna Zwarte Piet hem op bevel van de Sint in de zak stopte. Hoewel hij vanwege zijn tekentalent vaak wensjes mocht tekenen, durfde hij zuster Jozef niet te verwensen, ook thuis niet.

Na een jaar Aloysius Mulo ging zijn grote wens in vervulling, hij kon op 13-jarige leeftijd naar de bakkersschool in Amsterdam. Dat betekende om half zeven met de bus mee over Ankeveen en Weesp naar de Wibautstraat. Zijn school... 'de Jozefgezellen' stond aan het eind van de Stadhouderskade, waar hij lopend naar toe moest. Gelukkig hadden de trams toen nog open balkons, zodat je er makkelijk op en af kon springen. Bij het zien van een controleur moest hij drie jaar lang maken dat hij wegwam. Na die opleiding volgde een stagejaar bij verschillende

Amsterdamse bakkers, waar hij met plezier aan terugdenkt. Op de fiets gebakjes wegbrengen in de stad is en blijft een kunst apart. In de Govert Flinck riepen ze na het aanbellen van vierhoog: "gooi ze maar op de trap". In de De Lairessestraat sprak eens een deftige mevrouw hem van driehoog toe met het verzoek om eventjes te wachten tot zij beneden was. Zij wilde wel weten of de kleur van het bestelde gebak overeen kwam met

hetgeen ze aan zijn patroon had opgegeven. Hij lachte aanstekelijke bij het opdissen van die anekdotes. Wim denkt met genoegen terug aan die ervaringen in de stad.

Wim komt even zijn verloofde gedag zeggen op de Overmeerse kermis.

De onvermijdelijke omschakeling kwam op 17-jarige leeftijd. Overmeer riep, het volle leven begon. Zijn vader ging om half vijf de bakkerij in, Wim mocht rond 7 uur beginnen. Zo gauw het grootste deel van het brood gebakken was, begon hij met het laden van de paard en wagen voor zijn vader, die dat weer voor zijn vader had moeten doen.

De vooruitgang stond niet stil, want Wim kon met de transportfiets op pad. In verband met de concurrentie of de volksgezondheid, daar wil ik van af wezen, mocht er echter voor tienentien geen brood uitgevent worden. Zijn vader reed later op een gemotoriseerde bakkerskar, die voorzien was van een toeter,

jaren telde het dorp zes bakkers. Naast Dubelaar waren dat Roukens, Van Wijngaarden, Van der Linden, Tinholt en Van Hal (v/h Van Dam). Het grootste deel van het gebakken brood vond haar weg binnen een geloofsgebonden klantenkring. Gebak was wel aan concurrentie onderhevig.

Wim bruist zijn hele leven al van de energie. Ondanks dat hij van voetballen niet veel bakte, denkt hij er met genoegen aan terug. Vooral aan schapen uit het kleedhok jagen en het vullen van teilen met Vechtwater op zomerse dagen. Hij ging later over op atletiek waardoor hij aan alle kermislopen in de omgeving mee ging doen, o.a. die van Abcoude, Ankeveen en natuurlijk die van Overmeer. Jarenlang was de Overmeerse kermis veel groter dan die van Den Berg. Botsautootjes, zweefmolens, steile wand race (Geertje Knip durfde altijd achterop te gaan zitten), matten met de beer (niemand?, de beer heeft gewonnen). Er schijnt zelfs een keer een achtbaan gestaan te hebben op het kermisterrein, te weten het land van Henk Snel aan de Overmeerseweg.

Tussen de bedrijven door zong Wim in het kerkkor (nog steeds) en groeide bij de in 1953 opgerichte gymnastiekvereniging DIO (samen met Hein Galesloot en Jan van der Meer) uit tot een van de beste gymnasten van de vereniging. Bovendien legde hij een paar jaar met

De wandelclub zonder Wim, wel met Theo Stalenhoef, die tussen Bets en An Blauw in loopt. Achter hem wandelt Theo Hageman.

waarmee hij vanuit de verte zijn klanten waarschuwde dat het dagelijkse brood in aantocht was. Later konden ze om de dag gaan venten, omdat de meeste klanten langzamerhand een diepvrieskist in huis kregen. In zijn jonge

een wandelclubje heel wat kilometers af. Hij kreeg verkering met Jopie Blauw, die met haar vader en moeder en al haar zussen vanuit Drenthe naar Nederhorst den Berg was verhuisd. De familie kon in een woning van Wasserij Welgelegen terecht. Deze bedong daarbij dat de dochters die op dat moment de

daarvoor overleden. In 1967 verhuisde Bakkerij Dubelaar naar een splinternieuwe winkel annex bakkerij en woonhuis op de hoek van de Vreelandseweg en de Kastanjelaan. Het pand maakte onderdeel uit van een blok van vier woningen. Ze kregen er een zoon en drie dochters, een geschenk. Tot 1990 dreef hij samen

leeftijd waarop ze mochten werken bereikt hadden, dat een paar jaar op die wasserij zouden doen. Jopie begon bij Schoordijk in de Brugstraat. Toen ze met Wim verloofd was, kon ze in een bakkerswinkel in Hilversum aan de slag om ervaring op te doen als aankomend bakkersvrouw. Ze trouwden in 1963 en betrokken het huis en de bakkerij in de oude brouwerij 't Lam'. Vader en moeder Dubelaar verhuisden naar het huis waarin zijn moeder was geboren. Tante Ger was kort

met zijn vrouw dag in dag uit zijn bakkerij, tijdens hoogtijdagen ook hele nachten.

Wim heeft nooit ergens tegenopgezien en ging en gaat nog altijd vol enthousiasme aan de gang met alles wat hij op zijn pad tegenkomt. Hij kon op 57-jarige leeftijd bij een bakker in Hilversum terecht, de druk was op die manier net op tijd van de ketel.

Volgende keer ga ik verder met de beschrijving van zijn jeugd-jaren in Overmeer. ■

Winkelpand annex bakkerij aan de Vreelandseweg.

Stilhorn (2)

Gerard Baar

Familieverbindingen uit alle windstreken binnen een dorpsgemeenschap.

De kas op Stilhorn in de twintiger jaren. Links: Jan Pouw van het Achterdorp. Daarnaast: Gerrit van Benschop Eliaszn, de latere koster van de RK kerk.

In de 120 jaar dat de voormalige buitenplaats door de familie Welle is gerund, hebben veel jonge Bergers er voetstappen liggen. Ik pak de draad op rond de jaren twintig van de vorige eeuw.

Verder leren na de lagere school was bijna voor niemand in het dorp weggelegd. Het echte leven begon al op twaalf of dertienjarige leeftijd. Mijn vader Rich Baar (1909–1996) heeft rond 1922 een jaar op de tuin van Stilhorn moeten werken. Hij had niets in te brengen, net als alle jongens en meisjes in die tijd. De broer van zijn oma Clara Stijvers-Welle, Willem Welle zou nog de baas van het bedrijf geweest kunnen zijn. Een pater familias deed in de voorgaande eeuwen zijn bezit niet zo gauw aan de gedoodverfde opvolger over.

Zolang zo'n opa bij ze inwoonde, of zij bij hem, maakte deze de dienst uit. Misschien was Willem al verhuisd naar het huis aan de Overmeerseweg 8, dat naast het postkantoor van de weduwe Roukens (nu apotheek) stond. Hij is op latere leeftijd blind geworden.

Rich Baar kwam na dat jaar tui- nieren in het schildersbedrijf van zijn oom Frans Stijvers op Overmeerseweg 9 terecht. De latere machinist van het Spiegel- poldergemaal, Gerard Middelkoop, heeft tot zijn huwelijk op Stilhorn gewerkt. Je kon dat goed zien aan zijn naast de machinekamer gelegen groentetuin. In het volgende nummer komen zijn nevenactiviteiten die het gezinsinkomen aanvulden aan bod. Gerard had als machinist van de polder een halve vaste baan. ■

Een Gouden Ring rond de Hinderdam (17^e - 19^e eeuw)

De buitenplaatsen Koningslust en Hinderrust

Els N.G. van Damme

Inleiding

De geschiedenis van 'Koningslust' en 'Hinderrust' begint in 1754, als Adriaan Scharff, wijnkoopman te Amsterdam zijn Hofstede 'Damsigt' verkoopt aan Floris Bontekoning¹⁾. 'Damsigt' keek terug op een onrustige historie, met relatief veel eigenaren (6) in een betrekkelijk korte tijd (58 jaar)²⁾. Met Floris Bontekoning ging 'Damsigt' een nieuwe toekomst tegemoet: 'Koningslust' werd geboren. Deze omgeving bleek voor welgestelde stedelingen heel aantrekkelijk om er zich in de mode van die tijd een buitenhuis te verwerven.

Afb. 1. Kaart v/d Hinderdam en omgeving met de buitenplaatsen. (J.P. Prevost, 1726)

Langs de Vecht aan de kant van Nederhorst den Berg stonden ook al twee buitenplaatsen, 'Damvecht'³⁾ en 'Vecht en Bergzicht'⁴⁾. Naast 'Damsigt' bestond al sedert 1635 de buitenplaats 'Overdam'⁵⁾ en zoals op afbeelding 1 te zien is, stond even verderop de buitenplaats 'Over-Nes'.

Er is een kaart bekend uit 1798 van de buitenplaats 'Koningslust' (afb. 2), gemaakt in opdracht van de toenmalige eigenaar Sebastiaan van Nooten⁶⁾ waaruit blijkt dat deze Plaats op dezelfde plek lag als 'Damsigt' (afb.1). 'Koningslust' was een uitbreiding van 'Damsigt' en strekte zich gezien afbeelding 1 ook uit over het Hinderdammer eiland. In 1761 was daar het buitenplaatsje 'Hinderrust' gerealiseerd als opvolger van 'de Bleik'. In het navolgende zullen wij respectievelijk aan de eigenaren van de buitenplaatsen 'Koningslust' en 'Hinderrust' nader aandacht besteden.

Wie was Floris Bontekoning?

De familie Bontekoning stamde uit een Enkhuizer regentengeslacht. Floris' grootvader, Floris Jansz. Bontekoninck, kwam uit Winkel in Noord-Holland, waar hij werd geboren rond 1655. Hij liet zich op 15 juni 1684 als poort in Amsterdam inschrijven.

¹⁾Dorpsgerecht Nigtevecht. R49: 1584:135 (27-2-1754). RHCCV, Breukelen.

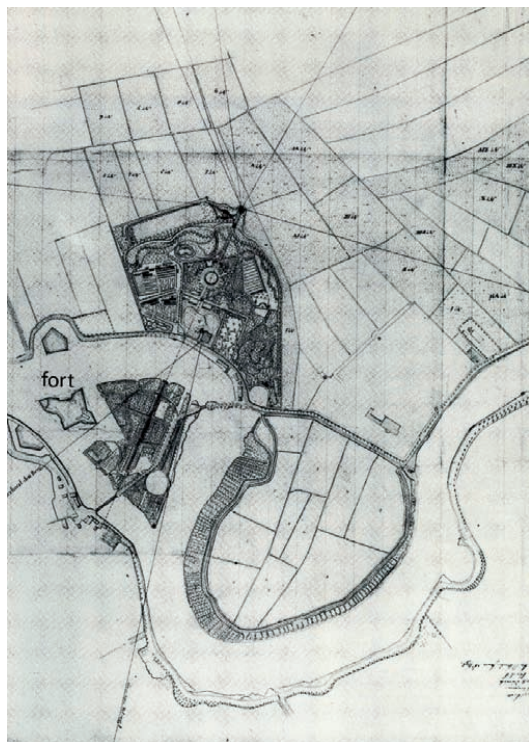
²⁾Els N.G. van Damme. Een Gouden Ring rond de Hinderdam (17^e - 19^e eeuw). De buitenplaats Damsigt. Werinon 83, p.27-40, 2012.

³⁾Els N.G. van Damme. Het 'buytenplaatsje Damvecht' aan de Hinderdam en zijn bewoners. Jb. Niftarlake 1992, p.22-32.

⁴⁾Els N.G. van Damme. De buitenplaats 'Vecht en Bergzicht' alias 'Klemansplaats' aan de Hinderdam (17^e eeuw - 1835). Jb. Niftarlake 1996, p.21-33.

⁵⁾Els N.G. van Damme. Een Gouden Ring rond de Hinderdam (17^e-19^e eeuw). De buitenplaats Overdam. Werinon 82, p. 24-40, 2012.

⁶⁾M. Donkersloot-de Vrij. De Vechtstreek; Oude kaarten en de geschiedenis van het landschap. Weesp, 1985.

Afb. 2. "Caart van de Buytenplaats Koningslust met het daarbij behoorende Plaatsje genaamd Hindernust en Lage Weijde" (Arie Blancken Jansz., 1798).⁶⁾

Aanvankelijk was Floris' grootvader konvooieloper, hij hield zich bezig met het in- en uitklaren van scheepsladingen hout. Later werkte hij voor zichzelf als makelaar in hout. Hij werd een vermogend man. Zijn beide zoons Johannes en Dirk profiteerden mee van de fa. Bontekoning & Aukes. Johannes beheerde het kantoor van de firma, diens inkomen is geschat op fl. 16.000.- per jaar (zou nu ruim 20 x zoveel zijn). Het bedrijf was gevestigd zich aan de Binnenkant nr. 28, nu een Rijksmonument, waar de houtvloten voor de deur in het water lagen. Hier is Floris jr. opgegroeid.

Dirk, de vader van onze Floris kocht in 1735 voor fl. 37.000,- een huis aan de Herengracht (nr. 108), waar het gezin heen verhuisde. Later (1756) erfde Floris' zuster Gesina dit huis en bewoonde het met haar man, een bekende arts, Hugo van de Poll. Deze ontleende zijn bekendheid aan de onthulling van de door de verloskundige Hendrik Roonhuyse jarenlang zorgvuldig geheim gehouden uitvinding van een verlostang⁷⁾.

Floris Bontekoning werd geboren in Amsterdam in 1712 als eerste kind van de zes in het gezin van Dirk en zijn vrouw Guertje Dircx. Hij was 42 jaar oud toen hij met zijn project 'Koningslust' begon. Zijn bloemrijke leven is uitvoerig beschreven door Te Rijdt⁸⁾, aan wiens werk hier enkele saillante details worden ontleend.

Floris Bontekoning was een kind van zijn tijd, niet alleen omdat hij als welgestelde stadse koopman zijn domicilie uitbreidde naar het platteland, maar ook zijn liefhebberijen wijzen daarop. Hij was zeer geïnteresseerd in kunst en verzamelde kunstobjecten. Hij bezat zelf een grote kunstverzameling. Na zijn dood werden tenminste 54 schilderijen, bijna zonder uitzondering 17^e eeuwse meesters, 198 tekeningen, 2.942 prenten, waaronder (zijn voorkeur) veel topografische prenten en 25 verschillende optische instrumenten geveild.

⁷⁾ G.A. Lindeboom. Geschiedenis van de medische wetenschap in Nederland. Haarlem 1981.

⁸⁾ R.J.A. te Rijdt. Een door Jacobus Buys geschilderd portret van Floris Bontekoning en zijn familie. Jb. CBG 40, p.163-173, 1986.

Hij was ook honorair lid van de Amsterdamse Tekenacademie. Floris moet een amoreus leven geleid hebben; ook dat paste wel in die tijd. Het was zeker geen bijzonderheid er een maîtresse op na te houden. Dat ging bij hem zover, dat in een spotticht zijn affaires met naam en toenaam werden gepubliceerd:

Zelfs veertig jaar later werd de affaire nog opnieuw verteld in een anoniem roddelboekje: “*t Galante leeven der Amsterdam-sche en Rotterdamsche actrices*”, een levensbeschrijving van dit ‘meysie’, en haar moeder. De moeder Elisabeth Mooy (getrouwd met Robbert Ghyben) was een in die tijd beroemde

Op een makelaar

*Een makelaar in hout, bekend
door zijn hoereeren
Heeft onlangs voor veel geld
een meysie gaan onteeren
Naar dat hij met haar moer
die oude schouburgskat
Wel honderd reyzen⁹⁾ had het
echte bet beklad
En vraagt men wie het is, 't is
Floris Bontekooning
Geeft overigheid dien schelm het
rasphuys tot zijn woning.*

toneelspeelster, maar staat beschreven als een losbandige vrouw waarmee Floris lange tijd omging. Haar dochter Cornelia, ofwel juffrouw Bouhon (zij huwde de danser Johannes Bouhon en was zelf ook toneelspeelster) moet van bijzondere, statige schoonheid geweest zijn, doch heeft als toneelspeelster haar moeder niet kunnen overtreffen.

*Afb. 3.
Recente luchtfoto
van 'Koningslust';
nog zichtbaar zijn
vroegere slingerende
vijverranden.*

⁹⁾= honderd maal

In de roddel wordt gesuggereerd dat dochter Cornelia als vijftienjarig meisje door haar moeder werd overgeleverd aan Floris Bontekoning, voor fl. 1.400.-, waarmee zij een winkel voor oesters en kreeften zou hebben geopend. Robbert Ghijben was inderdaad oesterverkoper. Cornelia zou een (niet bewezen) zoon Abraham hebben gekregen¹⁰.

zij kregen twee dochters: Geertruy en Margaretha. Geertruy huwde met Hendrik Raket, die na de dood van zijn schoonvader (een deel van) de nalatenschap regelde. In hartje winter 27 januari 1770 was het zover. Er kwamen verontrustende berichten vanuit Nigtevecht naar Amsterdam. Het verhaal gaat dat Catharina Makreel haar schoonzoon opdroeg naar Nigtevecht af

¹⁰Digitaal Vrouwenlexicon van Nederland. Ghijben, Cornelia (1733-1790?). www.historici.nl

Afb. 4. 'Hinderrust' anno 2003.

In feite kregen zij en haar man Johannes een gezin met vijf kinderen, waarvan de oudste twee ook weer toneelspelers werden. Waarschijnlijk was alle roddel vooral gericht tegen Bontekoning, waar Cornelia en haar moeder mede slachtoffer van zijn geworden.

Floris Bontekoning trouwde in 1732 met Catharina Makreel en

te reizen en “mocht haar man op desselfs buitenplaats Koningslust reets overleden wesen, of naderhand mogt komen te sterven”, alle benodigde maatregelen te treffen, zoals het verzegelen van de goederen en het transport van het lijk naar Amsterdam.

Op 2 februari werd Floris 's avonds bij fakkellicht in de Westerkerk begraven.

1754-1770 Floris Bontekoning en de inrichting van de buitenplaatsen

Spoedig na de komst van genoemde Floris Bontekoning in 1754, begon de metamorfose van 'Damsigt'. De spa zal in de grond gegaan zijn om de aanwezige geometrische tuinen te moderniseren en aan te leggen in de toen nieuwe landschapsstijl, met onregelmatig gevormde vijvers en grillig verlopende slingerlanen.

Op een luchtfoto (afb.3) is ook nu nog iets van deze structuren van de tuinen van 'Koningslust' waar te nemen. De plannen waren in goede handen bij Floris Bontekoning. De namen 'Koningslust' en 'Hinderrust' duiden op een emotionele betrokkenheid van de stichter, trots op zijn eigenaam en trots op zijn bezittingen. Waarschijnlijk heeft hij frequent op zijn landgoed vertoefd, hij is er ook gestorven. Helaas zijn er geen afbeeldingen van de gebouwen van 'Koningslust' bewaard gebleven.

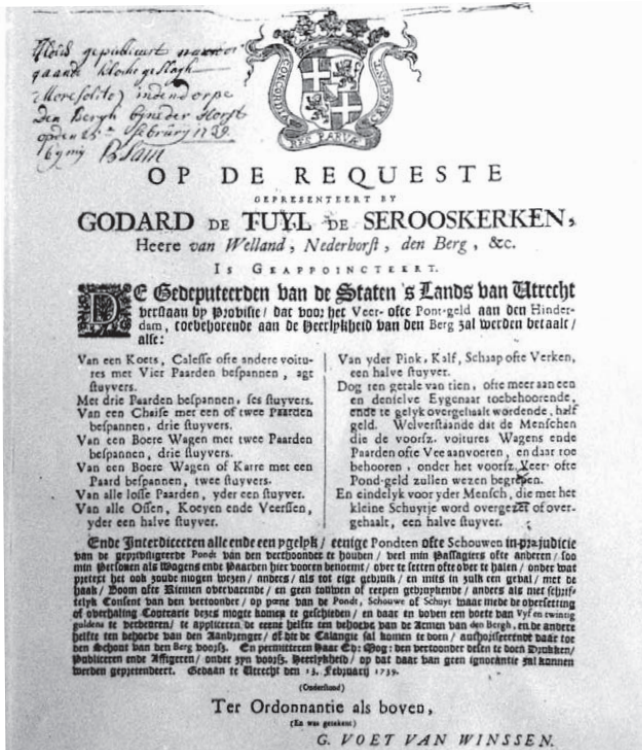
Een eerste uitbreiding van het project vond plaats in 1761. Van Johanna Hoedemaker, weduwe van Simon Hogenbrink, kocht Bontekoning een huis met erf en schuur, "vanouds genaamd de Bleik, gelegen in de Lageweide achter het fort den Hinderdam".

Ten noorden en oosten ervan lag het oude 'Damsigt', dat hij dus al had gekocht in 1754, ten zuiden lag de Vecht en ten westen de

gracht van het fort. Het huis werd gekocht voor fl. 900,-¹¹⁾ en dit was het object waarmee 'Hinderrust' ontstond. Deze, mogelijk door hem gewijzigde bebouwing, is er nu nog (afb. 4). Twee maanden later kwam Bontekoning weer voor het gerecht Nederhorst den Berg en kocht vier morgen land in de Lage weide¹²⁾, langs de weg naar de veerpont, die op de recente luchtfoto nog

¹¹⁾ORA Nederhorst den Berg 3357: 53; 17-9-1761; SAGV Hilversum.

¹²⁾ORA Nederhorst den Berg 3357: 53; 8-11-1761; SAGV Hilversum.

goed zichtbaar is (afb. 3). Ten westen ervan lag de 'brug', zo wordt vermeld. Daarmee werd bedoeld het bruggetje dat nu nog gebruikt wordt om vanaf de Nigtevechtse zijde op het Hin-

Afb. 5. Tarieven voor de overvaart met het Hinderrammer veer.

¹³Els N.G.van Damme. De Vechtbrug aan de Hinderdam (1780-1819). TVE 11(2), p.94-97, 1993.

derdammer eiland (= de Lage weide) te komen. Genoemde brug naar de veerweg was openbare weg. Er moet aardig wat verkeer langs deze veerweg geweest zijn, want het was toen de kortste route vanuit Nederhorst den Berg naar Weesp en verder. Wat er zo allemaal langs kwam wordt duidelijk uit het aanplakbiljet voor de veerponttarieven. (afb.5) De koop behelsde nogal wat voorwaarden. Hoewel de weg openbaar was, moest deze wel door de eigenaar en zijn eventuele opvolgers op eigen kosten worden onderhouden. De eigenaren moesten de doorgang van reizigers *“gerustelijk en vreedelijk toelaten, gedogen en doen genieten”*. Niemand mocht geweigerd worden!

Het onderhoud gebeurde door greppels te graven langs deze toegangsweg naar de veerpont en met die grond de weg regelmatig op te hogen. Tot recente tijd en zeker voordat de sluizen in Muiden het waterpeil beter konden beheersen (1673), stond dit deel van het eiland bij hoog water geheel blank (Lage weide!). Het zal voor paarden en wagens die er langs moesten soms moeizaam begaanbaar geweest zijn. Het graafwerk zal frequent hebben moeten plaatsvinden.

Later is dit veer korte tijd een Vechtbrug geworden¹³. Voor veer en brug moest men betalen en de opbrengst was voor de Heer van Nederhorst. Nadat deze brug

in 1819 werd verwijderd, vanwege de doorlopende aanvaringen door schepen, is de weg naar het veer alleen door de bewoners van het Hinderdammereiland in gebruik geweest. Langs de weg naar de veerpont stond nog een huisje met een schuur, dat toebehoorde aan de Diaconie van de gereformeerde kerk. Ook dat werd opgekocht door Floris Bontekoning¹⁴), en afgebroken.

Toen Floris op 2 februari 1770 overleed besloot Catharina met een de buitenplaats te verkopen. De gegadigde was dichtbij: Floris' jongste zuster Geertruy, getrouwd met Frans Bosboom, werd de nieuwe eigenaar van zowel *‘Koningslust’* als van *‘Hinderrust’*.

1770-1796 Frans Bosboom op Koningslust en Hinderrust

Voor notaris Gerrit Bouman in Amsterdam kwamen op 20 juli 1770 door Catharina Makreel gemachtigd, haar beide kinderen Geertruy en Margaretha Bontekoning en hun beider echtgenoten, respectievelijk Hendrik Raket en Hendrik van Zuylen, voor de notaris om *‘Hinderrust’* en *‘Koningslust’* te verkopen aan Frans Bosboom¹⁵). Op 4 augustus komen zij nog eens apart voor schout en schepenen van Nederhorst om de verkoop van het *“Hofsteedje Hinderrust”*, *gelegen aan den Hinderdam in de Riviere de Vecht, groot ongeveer vier morgen*¹⁶), te bevestigen.

¹⁴Dorpsgerecht Nigtevecht R. 49: 1586: 65 (4-6-1766). RHCVV, Breukelen.

¹⁵Not. Gerrit Bouman. Inv. 5075: 12627, 20-7-1770. GA Amsterdam.

¹⁶ORA Nederhorst den Berg 3357: 318,319;4-8-1770; SAGV Hilversum.

Ook Frans Bosboom was koopman, in lakenstoffen en baaien, aanvankelijk werkend onder de naam Lambertus & Frans Bosboom. Vader Lambertus had de zaak opgezet.

Lambertus werd geboren in ‘*Ter Burg*’ (bij Alkmaar) in 1685, woonde eerst op de Nieuwendijk in Amsterdam in het huis ‘*de Peperbaai*’, waar ‘*de Werelt op Stelten*’ uithing¹⁷. Ook Frans woonde daar aanvankelijk, maar kocht in 1761 voor fl. 50.000,- ‘*De Drie Heuvelen*’ op de Herengracht (nr.48). Dat was al in 1614 gebouwd als ‘*De Drie Putgens*’. Door Bosboom heeft dat huis een geheel ander aanzien en stijl gekregen, hij liet er een nieuwe gevel voor bouwen en veranderde het interieur in de toen moderne Rococostijl. Die stijl is tot heden bijzonder goed bewaard gebleven¹⁸. (afb. 6)

Frans Bosboom was dus gehuwd met de zuster van Floris, Geertruy Bontekoning. Zij kregen een dochter Maria, die later huwde met Mr. Nicolaas Asschenbergh, zoon van een belangrijke reder in de walvisvangst, zelf was hij koopman in wol. Hij was een felle patriot, die op een omstreden manier in de vroedschap van Amsterdam terecht kwam¹⁹. Frans Bosboom kreeg daarna nog een zoon Dirk Hendrik, die zijn vader na diens overlijden opvolgde in de firma ‘*Frans Bosboom & Zoon*’. Frans Bosboom hield er waarschijnlijk niet zo’n op-

vallende en kleurrijke levensstijl op na als zijn zwager Bontekoning, in elk geval is er over zijn persoon veel minder bekend gebleven.

Hij was Opziener van de lakenhandel en Overman van het lakenbereidersgilde en bekleedde ook een hoge politionele functie in de burgerij, eerst Kapitein, later ‘*Colonel der Burgerij*’, maar over zijn doen en laten rond ‘*Koningslust*’ is niets te melden. Hij stierf in 1794 in Amsterdam. In 1796 vond een scheiding plaats tussen ‘*Koningslust*’ en ‘*Hinderrust*’. ‘*Hinderrust*’ kreeg een nieuwe eigenaar, Sebastiaan Jansz. van Nooten.

Afb. 6. ‘*De Drie Heuvelen*’, Herengracht 48. 17^e eeuwse woonhuis van de familie Bosboom.¹⁸

¹⁷De Vroedschap van Amsterdam 1578-1795, dl. 2, p. 994-995.

¹⁸Website Digitaal Grachtenhuis, Herengracht 48.

¹⁹De Vroedschap van Amsterdam, 1578-1795, dl. 2, p. 993.

1796-1804 Sebastiaan Jansz. van Nooten en Hinderrust

Dirk Hendrik Bosboom deed op 1 juni 1796 voor schout en schepenen van Nederhorst den Berg de “*buitenplaats, genaamd ‘Hinderrust’ met desselven Heerenhuijzinge, thuinhuijs, stijger, schuithuis alsmede het Bosch, meest beplant met hakhout, tesamen 5 morgen*” voor fl. 4.000.- over aan Sebastiaan Jansz. Van Nooten²⁰⁾.

In het omvangrijke Zuid-Hollandse patriciersgeslacht Van Nooten komt de naam Sebastiaan veelvuldig voor. ‘Onze’ Sebastiaan van Nooten Jansz., geboren in 1748 in Schoonhoven, moet al bekend geweest zijn in Nigtevecht, want een zoon van zijn broer Dirk Hoola (Hoola is hier een vóórnaam die later aan de familienaam werd toegevoegd) was ook in deze omgeving woonachtig. Die zoon was Mr. Sebastiaan Hoola van Nooten, griffier van het Vrederecht te Baambrugge.

Geboren in 's Gravenhage in 1772, trouwde hij in Baambrugge met de dochter van dominee Taco Hajo van den Honert uit Nigtevecht, van 1764 tot 1810 predikant aldaar (zie bijlage familiegegevens).

Sebastiaan Jansz. was behalve koopman en assuradeur in Amsterdam, daar ook schepenen en was bewindhebber van de O.I.Cie alsmede meesterknaap van de Houtvesterij Gooiland.

Hij stierf in Hessen in Duitsland in 1813. Over zijn persoon, huwelijk en kinderen en over zijn verblijf op de buitenplaats is niets bekend, maar hij was de verkoper van de buitenplaats in 1804. ‘Hinderrust’ werd toen gekocht door Cornelis Frijmersum, een koopman in Amsterdam²¹⁾.

1804-1811 Cornelis Frijmersum, het einde van Koningslust

Cornelis Frijmersum was koopman. Hij was getrouwd in Amsterdam met Adriana Hageman en hun vier kinderen werden daar ook gedoopt. Hij en zijn vrouw zijn daar niet geboren. Hij heeft zelf gewoond op de hofstede ‘Breevecht’ bij Vreeland, waar zijn vrouw op 8 juni 1819 overleed (afb.7)²²⁾.

Frijmersum handelde in onroerende goederen en vooral in hofsteden in de Vechtstreek. ‘Sans Souci’ langs de Loenenseweg in Vreeland, ‘Vegtzicht’ langs de Klompweg in Nigtevecht en ‘klooster Bethlehem’ in Breukelen komen op zijn lijst voor²³⁾. Enkele van deze huizen had hij jarenlang, tot zijn dood, in zijn bezit. Zij gingen bij erfenis over op zijn zoon Hendrik Hageman Frijmersum²⁴⁾. ‘Hinderrust’ behoorde ook lange tijd tot zijn bezittingen, maar hij woonde er niet zelf en zal het verhuurd hebben. Volgens de staat van bebouwde eigendommen stond Cornelis Frijmersum in 1811 nog

²⁰⁾ORA Nederhorst den Berg 3359: 280a; 1-6-1796. SAGV, Hilversum.

²¹⁾ORA Nederhorst den Berg 3360:15; 1-6-1804. SAGV Hilversum.

²²⁾Oprechte Haarlamsche Courant 1819, nr. 7 15 juny.

²³⁾Huis Sans Souci. Arch.nr 540, inv.nr. 32, 33. HUA Utrecht.

²⁴⁾Akte van scheiding en deling van de nalatenschap van Cornelis Frijmersum. Arch.nr.540:35; HUA Utrecht.

te boek als eigenaar van kadastraal nr. 55, de plek waar *'Hinderrust'* stond (staat). De rooskleurige tijd voor buitenplaatsbezitters was voorbij en de verkoop en afbraak van hun huizen werd een bijna dagelijkse realiteit.

Cornelis Frijmersum kocht naast *'Hinderrust'* ook *'Koningslust'*. Deze buitenplaats komt een paar jaar later weer te voorschijn (13-4-1810) als dezelfde Frijmersum *'Koningslust'* overdoet aan Hendrik Michmershuizen. Ook weer een handelaar in onroerend goed. Hij kon zich van de "13e van de Grasmaand (april) 1810 tot de 9e van de Louwmaand (januari) 1811" eigenaar noemen.

Koopman De Jongh woonde aan de Hinderdam (in het inmiddels afgebroken pand, nu nr.14), bij de aanlegsteiger van de pont.

Dat huis was tot na 1832 eigendom van de ambachtsheer. De Jongh huurde het voor fl. 360.- per jaar (in 1810)²⁶⁾. Hendrik de Jongh had een goede baan, hij was in dienst van de ambachtsheer. Al sedert de middeleeuwen had hij voorgangers in die functie.

Zij beheerden voor de ambachtsheer "...de visserije in de riviere de Vecht streckende van Hr. Pieter Reaal zijn visserije af, tot aan de Garstmolen toe, item de visserije in de Nieuwe Vecht of Rede vaert, mitsgaders de visserije van Bergervaert en

²⁵⁾Dorpsgerecht Nigtevecht R49:1587:121 (13-4-1810). RHCVV, Breukelen.

²⁶⁾Huurovereenkomst ambachtsheer H. van Haersma en Hendrik de Jongh. OA 10-2-1810, SAGV Hilversum

*** * * Den 6 dezer, overleed, op de Hoftede Breevecht, bij Vreeland, tot mijne grievendste smarte, mijne geliefde Echtgenoot, ADRIANA HAGEMAN, in den ouderdom van bijna 60 Jaren, na eene genoeglijke Echtverbintenis van ruim 36 Jaren, aan de gevolgen eener vloepende Ziekte en Verval van Krachten.**
AMSTERDAM,
den 8 Junij 1819. CORNELIS FRIJMERSUM.

Het einde was nabij. "De Hofstede genaamd *'Koningslust'*, zijnde nr. 49 met desselfs Heerenhuijsinge, stallinge en koetshuijs, chinese tent, stijgers, menagerie en verder getimmerde uitgezonderd de Boome, heggen en verder houtgewas en Plantsoen", 11 morgen en 80 roeden groot, ging naar Cornelis Schreuder en Hendrik de Jongh²⁵⁾.

den Ouden Googh nogh het recht om te mogen hebben een overbrengende of overvarende schouwen aan stigtse sijde aan Hinderdam, volgens consent van Ed. Grootmog. Heeren Staten van Holland..."²⁷⁾.

Hendrik de Jongh raakte in goeden doen. Hij leefde tot 19 december 1841 en heeft al die tijd de bezittingen beheerd en ervan geprofiteerd, maar hij heeft

Afb. 7. Overlijdensbericht van Adriana Frijmersum-Hageman in de 'Oprechte Haarlemsche Courant' van 10 juni 1813.

²⁷⁾ORA Nederhorst den Berg 3352:24; 4-10-1695. SAGV Hilversum.

²⁸⁾Verkoop van vastgoed. Koningslust. Not. Dirk van der Horst Weesp, no. 2853: 1454; 28-6-1845. NH/archief Haarlem.

(mede) voor verwijdering van de buitenplaats 'Koningslust' zorg gedragen. Hij kreeg 5 dochters, waarvan de oudste, Marretje, huwde met de overbuurman, bakker Jan Schuurman (toen nr. 15). Hendriks tweede dochter Elizabeth trouwde met Jan van

Na Hendriks dood werd zijn uitgebreide nalatenschap publiek geveild in het toen zeer bekende logement 'den Roskam' aan het Amsterdamsche Buitenveer in Weesp. In die nalatenschap bevond zich de "de grond der geamoveerde Hofsteede Koningslust"²⁸⁾

Afb. 8. 'Riviergezicht bij maanlicht' (Bernardus Hagedoorn).

Emmerik, die evenals zijn zoon Hendrik vele jaren schipper op de veerdienst tussen Nederhorst den Berg en Amsterdam en Utrecht was. De derde dochter trouwde met rietdekker Arie Pos, tolontvanger op de grens van Holland en Utrecht. Hij woonde op Hinderdam (nu) nr. 17, het tolhuis, waar de grens lag.

'Koningslust' was dus niet meer. De grond rond 'Koningslust' werd verdeeld. De kampen land en het weiland kwamen aan de koopman Bernardus Hagedoorn, woonachtig in Amsterdam. De eigenlijke plek waar 'Koningslust' stond kwam in handen van een particulier uit Amsterdam, Christiaan Sorber.

Tezamen leverde dit fl. 10.355,- op (zou nu een waarde vertegenwoordigen van ca. fl. 225.000.-). Hagedoorn heeft dit mogelijk ook uit nostalgische overwegingen gekocht, hij was namelijk ca.1824 getrouwd met de dochter van eerder genoemde Cornelis Frijmersum, Anna Louisa. Zij (en haar ouders) woonde in Vreeland op hofstede 'Breevecht' en daar is ook Bernardus Hagedoorn op 81 jarige leeftijd overleden. Hij heeft ongetwijfeld 'Koningslust' goed gekend, zijn schoonvader Cornelis Frijmersum was immers ooit eigenaar.

Op latere leeftijd heeft Hageman zich als kunstschilder ontpopt. Een bekend werk van zijn hand is het in 1835 geschilderde 'Riviergezicht bij maanlicht' (afb. 8), in 2007 nog geveild bij Christie's en men kan zich afvragen of dit werk wellicht geïnspireerd is op de omgeving van het vroegere 'Koningslust'.

Hinderrust krijgt een agrarische bestemming

'Hinderrust' ging niet verloren. In 1821 blijkt Hendrik Hageman Frijmersum, na de dood van zijn vader Cornelis Frijmersum in 1820-21, 'Hinderrust' te hebben geërfd²⁴⁾. Maar hij doet het van de hand, het komt andermaal te koop en Johannes Slaghek, wijnkoper in Amsterdam en Frans Heukelsfeldt, kantoorbediende, ook te Amsterdam, worden voor fl. 4.100,- eigenaren van "de Lage

Weide, met daarop het Hofsteedje genaamd Hinderrust, met alle daarop staande betimmeringen, bepotingen en beplantingen, groot c.4 morgen"²⁹⁾. Zij waren aangetrouwde familie van elkaar. Of zij er ooit verbleven hebben, is niet bekend. Drie jaar is het stil, maar dan verkopen Slaghek en Heukelsfeldt Slaghek, (koninklijk goedgekeurde naamswijziging!) het 'Plaatsje Hinderrust' alweer, voor fl. 5.200,-. En weer is Hendrik de Jongh van de Hinderdam, die ook 'Koningslust' al had, de opkoper.

Na zijn dood in 1841 kwam in de uitgebreide nalatenschap van Hendrik de Jongh ook de 'Heerenhofsteede Hinderrust' in de Lage Weide voor³⁰⁾. Deze ging voor fl. 3.725,- naar Hendriks dochter mejuffrouw Marretje de Jongh, die intussen getrouwd was met de eerder genoemde broodbakker Jan Schuurman aan de Hinderdam (nu nr. 15). Dit echtpaar kreeg twee zonen, Cornelis en Hendrik. Bij de boedelscheiding na de dood van Jan Schuurman in 1861³¹⁾ erfde Cornelis de bakkerij en 'Hinderrust' ging naar Hendrik voor fl. 6.500,-. Hij verkocht het in 1875 aan de kleinkinderen van Elbert Pos³²⁾: 3 ha, 79 are en 20 ca.

Elbert was in 1784 vanuit Nieuw-Loosdrecht naar de Hinderdam gekomen en huwde met Dina Swart, dochter van rietdekker Dirk Swart, voorganger van Arie Pos. (zie bijlage familiegegevens.

²⁹⁾Makelaar Van Twisk Amsterdam 1-6-1821, Part. bezit.

³⁰⁾Verkoop van vastgoed. Hinderrust. Not. Dirk van der Horst Weesp, no. 2852: 1453; 28-6-1845. NHarchief Haarlem.

³¹⁾Boedelscheiding Marretje de Jongh. Not. Dirk van der Horst Weesp, 30-5-1861. NHarchief Haarlem.

³²⁾Verkoop door Schuurman aan H. Pos en de dames A. en D. Pos. Not. M.J. Keijser Weesp, 1-12-1875. NHarchief Haarlem.

³³⁾Openbare veiling onroerende goederen. Not. Ph.A. van Olst Amsterdam, 29-4-1915. Gem. Arch. Amsterdam.

³⁴⁾Kwitantie koop-penningen voor aankoop Hinderrust door H.C. van der Roest. Not. Ph.A. van Olst Amsterdam, 10-6-1915.

³⁵⁾Verkoop Hinderrust door Petrus Hendrik van Proosdij aan Hermanus Everardus van Kooten voor fl. 125.000,-. Not. Jacob Pieter de Jong Amsterdam., 5-4-1966.

³⁶⁾Verkoop boerenhofstede Hinderrust door Herman van Kooten aan Frans Cladder. Not. Luijkx Weesp, 1-11-1971.

'Hinderrust' heden.

Zij waren beiden commissaris van de Tol aan de Hinderdam en woonden daar ook in (nu) nr. 17 op de grens tussen Holland en Utrecht. Het geslacht Pos heeft verschillende generaties rietdekkers gekend. Vanaf 1890 huurden koopmanveehouder Hendrik Coenraad van der Roest uit Nigtevecht met zijn vrouw Marretje Portengen en 2 kinderen *'Hinderrust'* tot 1915. Toen werd het zijn bezit via een openbare veiling van een groot aantal onroerende goederen van deze grote familie Pos³³⁾.

Van der Roest mijnde het voor fl. 6.000,-³⁴⁾. Hij boerde er lang en zijn gezin groeide tot 11 kinderen. Eén van de dochters, Alida (1909), trouwde in 1929 met Yke de Jong uit het Friese Dantumadeel, waarvan verschillende nazaten nog op de Hinderdam wonen.

In de oorlogsjaren werd een deel van het huis geconfisqueerd door Duitse officieren. Een positieve ervaring daarvan was dat de familie en (stiekem) de verdere omgeving meeprofitteerden van het in opdracht van deze heren geslachte vee. In 1939 werd de familie van der Roest opgevolgd door boer Petrus Hendrik (Piet) Proosdij en zijn vrouw Adriaantje Brouwer. Na hun dood werd het pand weer handel. Via Van Kooten (1965)³⁵⁾ en Pronk van de arkenbouw (1969) kwam er eindelijk rust voor *'Hinderrust'*.

Hinderrust leeft nu voort "in oude stijl"

Vanaf 1971³⁶⁾ bewonen de Heer en Mevrouw Frans H.B. Cladder en Dorry van Haersolte *'Hinderrust'* zoals het heel vroeger was. ■

Bijlage: Enkele familiegegevens

Dirck Bontekoninck, ged. Amsterdam 26-12-1686, overl. Amsterdam 5-12-1736, zn. van Floris Jansz. Bontekoninck en Guertje Dircx otr. Amsterdam 29-1-1711 Geertruyd Colonius, ged. Amsterdam 29-6-1685, begr. Amsterdam 12-4-1756; dr. van Gerrit Colonius en Gesina Grim.

Kinderen ged. te A'dam:

1. Floris, volgt
2. Gesina, 19-2-1713
3. Geertruy, 23-9-1714
4. Gerrit, 13-9-1716
5. Johanna, 3-8-1721

Floris Bontekoninck, ged. Amsterdam 3-2-1712, overl. Nigtevecht 27-1-1770; zn. van Dirck Bontekoning en Geertruyd Colonius, otr. Amsterdam 5-11-1732 Catharina Makreel, ged. 23-6-1711, overl. Amsterdam 29-9-1773; dr. van Dirck Makreel en Margaretha van Veen.

Kinderen ged. te Amsterdam

1. Geertruy, ged. Amsterdam 20-9-1733; begr. 4-2-1780; otr. Amsterdam 12-9-1755 Hendrik Raket; zn. van David Casparus Raket en Hadewig Lulofs.
2. Margaretha, ged. Amsterdam 10-6-1735; begr. 17-2-1807; otr. Amsterdam 15-4-1756 Hendrik van Zuylen; zn. van Jeronimo van Zuylen en Anna Catharina Vrij.

Frans Bosboom, ged. Amsterdam NK 9-8-1716, begr. Amsterdam OK 7-1-1794; zn. van Lambertus Bosboom en Maria Boonen, otr. Amsterdam 6-12-1738 Geertruy Bontekoning, ged. NK 23-9-1714, overl. Amsterdam 9-4-1774; dr. van Dirck Bontekoning en Geertruyd Colonius. Kinderen ged. te Amsterdam:

1. Maria Bosboom, ged. NK 11-10-1747, begr. OK 14-6-1776 tr. Amsterdam 15-5-1770 Mr. Nicolaas Asschenbergh, geb. 5-9-1746, overl. Bennebroek 20-10-1788.

2. Dirk Hendrik Bosboom, geb. 14-5-1749; overl. 12-2-1815; tr. Amsterdam 21-3-1769 Susanna Wilhelmina de Bruyn, ged. OK 18-4-1749, overl. 14-4-1808.

Mr. Jan van Nooten, burgemeester Schoonhoven, ged. Haastrecht 29-9-1715, overl. Haastrecht 26-9-1760, zn. van Bastiaan Willemsz. van Nooten en Lysbeth de Zoo; tr. Schoonhoven 1-6-1745 Maria Catharina Hoola, ged. Schoonhoven 12-4-1719, overl. Schoonhoven 22-1-1750; dr. van Dirk Hoola en Geertruyd van der Laan.

Kinderen geb. te Schoonhoven:

1. Agatha Cornelia 6-3-1742
2. Dirk Hoola 23-3-1747, volgt
3. **Sebastiaan Jansz.** 31-5-1748, overl. Hanau (Hessen) 18-4-1813³⁷⁾

³⁷⁾Fam. Van Nooten, Ned. Patriciaat 29, 1943 en 53, 1967.

Dirk Hoola van Nooten, advocaat, schepen en burgemeester van Schoonhoven, overl. Gorinchem 30-1-1808; tr. Schoonhoven 23-4-1771 Cornelia Maria van Nooten, ged. Schoonhoven 27-7-1749, overl. Schoonhoven 30-4-1807; dr. van Mr. Bastiaan van Nooten en Catarina Cornelia van Hurk.

Kinderen:

1. **Sebastiaan**, geb. 's Gravenhage 16-1-1772, overl. Abcoude 18-10-1825 griffier Vrede-recht van Baambrugge; tr. Nigtevecht 9-3-1801 Anna Elisabeth Jacomina van den Honert, ged. Nigtevecht 24-9-1782, overl. Amsterdam 2-5-1825; dr. van ds. Taco Hajo van den Honert en Sara Catharina van der Goes.

Cornelis Frijmersum, geb. ca. 1767, overl. ca. 1820; otr. Amsterdam 27-3-1783 Adriana Hageman, geb. 1759, overl. Vreeland 15-6-1819

Kinderen ged. te Amsterdam:

1. Hendrik 21-12-1783

2. Alida Maria 22-3-1786
3. Cornelis 15-4-1789
4. Anna Louisa 2-5-1792, overl. Vreeland 26-12-1854; tr. ca. 1824 Bernardus Hagedoorn, geb. ca. 1790 overl. 14-7-1869, koopman, kunstschilder

Hendrik de Jongh, ged. Baambrugge, 18-7-1762, overl. Hinderdam 18-12-1841, zn. van Johannes de Jongh en Elisabeth van Schaik; tr. Baambrugge 18-7-1784 Antje de Jongh, ged. Abcoude 24-10-1762, overl. Hinderdam 24-1-1845; dr. van Hendrik de Jong en Marretje Groenewoud.

Kinderen te Nederhorst den Berg:

1. Marretje 4-10-1785†
2. Marritje 12-12-1786 tr. 3 0-12-1821 Jan Schuurman; kinderen: Cornelis 24-9-1822, Hendrik 28-5-1824
3. Elisabeth 23-4-1788
4. Hendrika 23-6-1789†
5. Hendrika 16-8-1790

Dirk Swart, geb. Weesp ca. 1726, overl. Nederhorst den Berg 29-5-1821; korenmolenaar, commissaris van de Tol tr. Nederhorst den Berg 14-4-1765 Elisabeth Spijker, ged. Nederhorst den Berg 16-5-1738, overl. Nederhorst den Berg 16-2-1782.

Kinderen te Nederhorst den Berg:

1. Diena, 20-3-1766 volgt
2. Bruyn, 20-8-1767
3. Gerrit Spijker, 9-12-1779

Elbert Pos, geb. Nieuw-Loosdrecht 3-8-1755, overl. Hinderdam 24-5-1838; rietdekker, commissaris Tol, tr. Nederhorst den Berg 26-12-1784 **Diena Swart**, geb. Nederhorst den Berg 20-3-1766.

Kinderen aan de Hinderdam:

1. Elisabeth, 22-2-1785
2. Arij, 25-7-1786

3. Dirk 1-11-1788
4. Grietje, 23-5-1792
5. Adrianus 8-12-1797
6. Hermanus, 22-3-1801

Arie Pos, geb. Nederhorst den Berg 25-7-1786, overl. Nederhorst den Berg (Achterbuurt) 14-6-1870, rietdekker, tr. Nederhorst den Berg 1-6-1817 Hendrika de Jongh, geb. Nederhorst den Berg 16-8-1790, overl. Nederhorst den Berg 19-8-1844.

Kinderen te Nederhorst den Berg (aan de Voorstraat):

1. Elbert, 18-8-1817
2. Antje 28-8-1818
3. Hendrik, 7-10-1820
4. Dina, 2-4-1823
5. Dina, 24-11-1824

Hendrik Coenraad van der Roest, geb. Nigtevecht 23-3-1864, overl. Nederhorst den Berg 1944, koopman, tr. Marretje Portengen, geb. Nederhorst den Berg 21-8-1865, overl. Nederhorst den Berg 21-2-1939.

14 kinderen te Nederhorst den Berg, waarvan de jongste Alida, 7-11-1909; tr. 30-11-1907 Ijke de Jong

Met dank aan Frans Cladder voor het ter beschikking stellen van gegevens over Hinderrust.

VERKRIJGBAAR BIJ DE HISTORISCHE KRING NEDERHORST DEN BERG

Themanummers van WERINON:

Van blekerij tot wasindustrie. (1992) € 2,50

Onderwijs in Nederhorst den Berg. (1994) € 2,50

Petersburg – Een verdwenen buitenplaats. (1996) € 10,00

Nederhorst den Berg Speciaal. (2001) € 10,00

Religieus Erfgoed – Geloven in monumenten. (2005) € 10,00

De Willibrordkerk door de eeuwen heen. (2008) € 10,00

Historische Canon van Nederhorst den Berg. (2009) € 12,50

Parochie H. Maria Hemelvaart – Nederhorst den Berg en Nigtevecht 1811-2011. (2011) € 12,50

Kwartaalblad WERINON:

Losse nummers. (indien voorradig) € 1,25

Boeken:

Nederhorst den Berg tijdens de oorlog. *Willy van Deutekom e.a.* (1986) € 5,00

Om het vriespunt – 100 Jaar IJclub Nederhorst den Berg 1902-2002. *Jan Baar.* (2002) € 5,00

Warinschool 1881-1981 – Honderd jaar Christelijk Onderwijs
te Nederhorst den Berg. (1981) € 2,50

Nederhorst den Berg – Tussen Vecht en Eem. (1993) € 7,00

De Brug – Een eeuw wijzer. (1999) € 1,50

Het gemeentehuis van Nederhorst den Berg. *W.J. v. Deutekom/J. Jansen.* (1984) € 1,25

DVD:

Nederhorst den Berg anno 2001. € 10,00

Nederhorst den Berg 1965. € 10,00

Nederhorst den Berg door de jaren heen. € 10,00

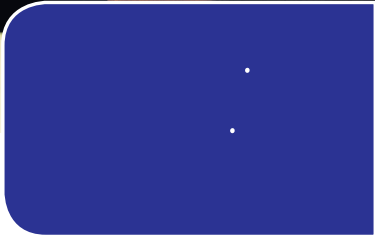
De Willibrordkerk in ere hersteld. € 10,00

Streekarchief Gooi en Vechtstreek (SAGV)

Bezoekadres: Oude Enghweg 23, Hilversum.

Openingstijden: maandag 9.00 uur-13.00 uur
en dinsdag t/m vrijdag 9.00 uur-17.00 uur.

Informatie: telefoon 035-6292646 en
www.gooienvechthistorisch.nl

2 5 / 6 / 16 / 10 6 / 1 / 5 / . 6 . / 63

) 6 636 3 6 / 6 / 2 / 0 / 5 / (

Rabobank